

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

LYNGBY-BOGEN

1960

Thyssens Skole ca. 1906

Udgivet af
HISTORISK-TOPOGRAFISK SELSKAB
FOR LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

LYNGBY-BOGEN V

LYNGBY-BOGEN

V

Udgivet af

HISTORISK-TOPOGRAFISK SELSKAB
FOR LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

1960

I den gamle skolegård på Lyngby Hovedgade 50 år efter.

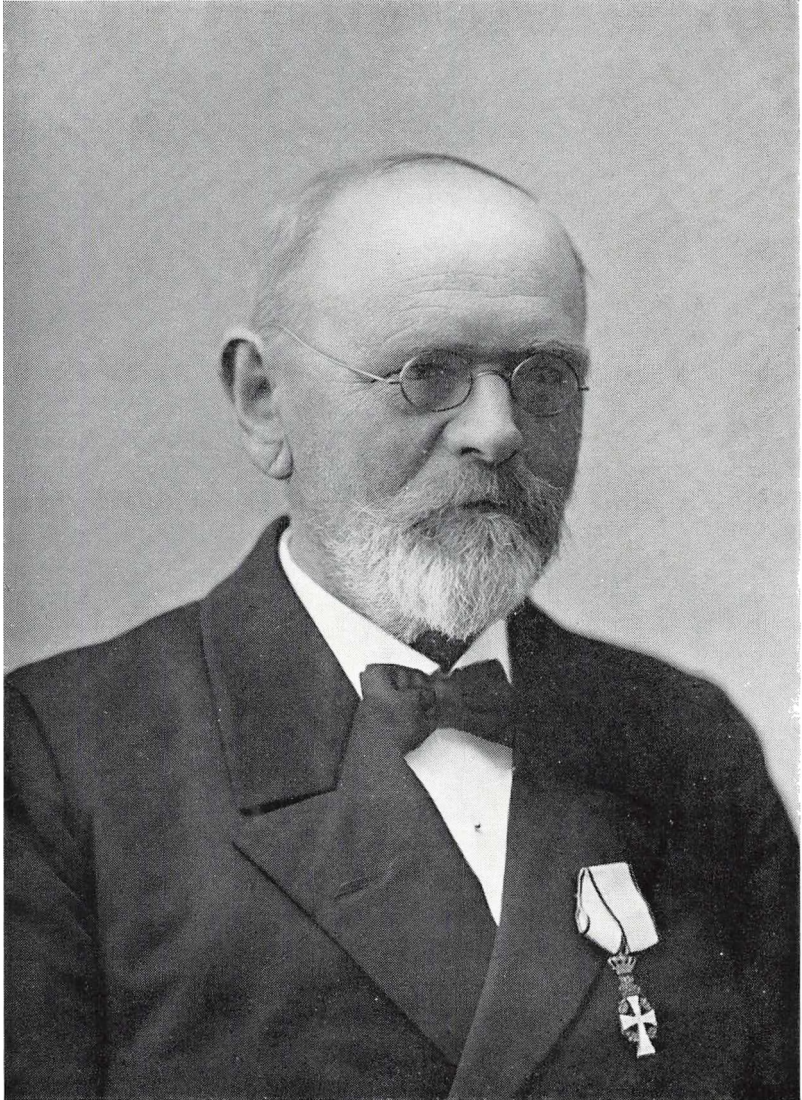
Af *Svend Thorsen.*

Der skal her ikke skrives om et solidt topografisk emne af en vis værdifasthed gennem tiden, altså ikke f. eks. om Hummeltoftes udstyknings, men om noget så flygtigt som en for just 40 år siden ophørt skole og om den langelig hændende, af naturlige grunde om en snes år helt afsluttede indflydelse, som denne skole havde på en del af ungdommen i Lyngby og omegn, navnlig i årtierne omkring sidste sekelskifte. Trods alt: en skole lever, så længe nogen af dens lærlinge lever og mere eller mindre mærker dens styring. Endnu er der vel et par hundrede mennesker, der stadig husker lyset fra den morgengule kl. 8-sol over Hovedgaden, og som stadig hører klokken i Thyssens Skole ringe til »time« efter frikvarteret.

For alle skolens elever, selv for de yngste, gælder det, at *livet*, der for 40—50 år siden syntes dem at ligge forude som en milelang allé, nu i alt væsentligt *har* formet sig for dem, både i år og i indhold. Pigerne i skolen havde såkaldte poesibøger, hvori der ofte fandtes et vers, der lød sådan:

Når engang i fjerne tider
med vemodig lyst
åndens blik tilbage glider
mod din ungdoms kyst,
da skal mindet om en ven . . .

De »fjerne tider«, der her tales om, det er de år, hvori skolens lærlinge nu befinder sig, og det er tillige det perspektiv, hvori denne beretning skrives. Skulle der løbe en smule sentimentalitet med, er det kun et ufuldkomment udtryk for, at forfatteren altid

A. D. Thyssen.

og ærligt har fundet, at skoler har deres særegne romantik, ja, poesi, nøje knyttet til, at de er indgangen til livet, og til at skoletiden er vækstens tid, det følsomme sinds tid, forventningens tid, til slut den første forelskelses tid, æbleblomstringens tid. Læseren

må derfor også tilgive, at der i denne artikel vil forekomme nogle lidet historisk-topografiske betragtninger over en skoles egenart overhovedet. Det er tillige forfatterens håb at kunne yde et bidrag til Lyngbys personalhistorie.

I 1871, altså medens enkedronning *Caroline Amalie* endnu sad på Sorgenfri slot og *Peter Rørdam* i Lyngby præstegård, begyndte (og delvis ved disse herskabers hjælp) en ung skolemand, *A. D. Thyssen*, en privat skole i det lille, blegrøde hus i Åstræde, som endnu ligger på hjørnet af Lundtoftevej og Åstræde. »Klasserne«, der i alt talte 6 elever, installeredes i 2-værelsens lejligheden til venstre i huset. Under mere beskedne forhold er nogen skole næppe grundet, og denne havde endda så høje mål som at give Lyngbys børn »undervisning i kristelig og fædrelandsk ånd«. Thyssens Skole, som den hed i de første 10 år — fra 1881 Lyngby Realskole —, havde dog kun kortere tid til huse i Åstræde under de næsten H. C. Andersen'ske forhold. Allerede i 1872 flyttede skolen

Skolen ved Åstræde.

op til nogle lokaler i en sidebygning til Feyerschous gård, og i 1875 endelig fandt den sit blivende sted Hovedgaden 56. Her afløstes i 1883 de gamle bygninger, hvori A. D. Thyssen og hans særprægede lærerstab oprindelig var rykket ind, af det kendte, solidt borgerlige »røde hus« ud til gaden, det, der nu ejes af Hovedstadens Brugsforening. Og følger vi skolens bygningshistorie videre frem, må det noteres, at i 1902 opførte den senere professor *Ivar Bendtsen* bag i gården den bygning, der for dette

Skolen i Feyerschous gård.

århundredes elever står som den egentlige skole, altså »det hvide hus«, det, hvor nu Lyngby private Skole (tidligere Underskolen) bor.

Hårdt havde det holdt at komme så langt trods de store skoler i København og trods lokal smålighed, hårdere måske end man nu ret kan forestille sig. Men da i 1900 A. D. Thyssen overgav styret til sin ældste søn, *Hans Thyssen*, idet han selv fulgte en opfordring til at modtage stillingen som overlærer i sin fødeby, Nordby på Fanø, da var skolen dog omsider — dygtigt som dens arbejde havde været, og respekteret af undervisningsautoriteterne

som den var blevet — ved at glide ind i smult farvand. Lyngbys vækst bidrog naturligvis også sit dertil.

Medens skolens grundlægger, den gamle overlærer, var en kraftnatur med uforsonlige meninger, men ikke uden humor, var hans søn, Hans Thyssen, en nærmest tilbageholdende personlighed, en mand, der i sin skole så og tænkte mere, end han sagde, og i alle forhold nøje vogtede sit ansvar. Under ham falder Lyngby Realskoles bedste år, årene fra 1905 indtil den første verdenskrig. Det er om Hans Thyssens skole og om dens mennesker i denne florisante periode, der her skal fortælles.

Det røde hus.

Lyngby Realskoles omkring 250 elever kom fra jævne, men solide hjem i byen og omegnen. De fleste naturligvis fra borgerhjemmene i Lyngby, men ikke få, og deriblandt nogle af de dygtigste, helt fra Holte, Bagsværd, Nærum og Vedbæk. Jeg husker adskillige drenge, som var sønner af mestre og funktionærer ved fabrikkerne langs Mølleåen, ofte stræbsomme elever, for hvem præliminæreksamen stod som indgangen til en højere verden. Dog, også det i henseende til ydre rammer største hjem, som sendte sine børn til Lyngby Realskole, lå ved Mølleåen, nemlig familien *Daverkosen* i Brede Klædefabriks direktørbolig. De mange hvid-

blonde Daverkosen'er blev hver dag kl. 2 afhentet i en flot gig, undertiden i en strålende karet, ja, jeg tror endda, den havde

Hans Thyssen.

glasvæg ud til den gallonerede kusk. På hestens seletøj var der ved disse lejligheder sølvbeslag, og deres bagdele dækkedes af

hvide, hæklede slør. En Fräulein — thi familien var af tysk oprindelse — medfulgte og ledede den fyrstelige til- og frakørsel. Vi andre, som kom fra jævne 3.000-kroners hjem og måtte ulejlige os frem og tilbage på vore ben — denne artikels forfatter ved vintertid endog med træsko over marker — iagttog med barnlig undren Daverkosens ekvipage, der syntes at stamme fra et hus, hvor den økonomiske tyngdelov var ophævet. Snart lærte vi, at svinelæder er det stærkeste.

Lyngby Realskoles styrke var det meget store flertal af elever, som ikke var født til arv eller stilling, men for hvem skolen var en løftestang af betydning for livsforløbet. Ja, netop en løftestang, thi selve skolebygningen med dens stigning fra etage til etage er jo menneskets første kundskabsvej. Når man fra årsprøve til årsprøve er avanceret alle klasserne og etagerne igennem og op, så har man ingenlunde slugt al visdom, men skolegangen har dog givet en nødtørftig viden om den verden, hvori der skal leves og virkes.

Det er såre mærkeligt efter næsten et halvt århundredes forløb at gense den skolegård, der engang var udfaldsport til verdenen. Nu er den blevet indfaldsport til erindringen. Man tænker sig tilbage i tiden, f. eks. til omkring 1910. I det larmende frikvarter øver de unge sig på livet. Tumlen har sine mandige helte, vordende lærde samtaler dybsindigt, og piger i venindealderen går arm i arm. Ak, de største og kønneste af pigerne dufter bag nakkelinningen som pinselinjer, og skønt afstanden mellem kønnene dengang var langt større end nu, er Afrodites boldspil allerede begyndt i gården. Der er endnu langt til kødets alfarvej, men dette boldspil er dog ikke ufarligt; det kan endog mærke for stedse. *Henrik Pontoppidan* har i »Minder« skrevet om skoleforelskelsen, kærligheden allerede i marts:

»Hvem ved? Måske elsker man i virkeligheden kun denne ene gang i sit liv. Senere kan vel vor attrå på forskellig måde blive vakt. Men kun een gang — den første gang — kommer kærligheden over os som et lyn, der åbner underverdenens afgrunde for vore fødder og bygger salighedens syv himle over vort hoved. Hvem ved? Måske stemmes da for livstid alle

hjærtets dybe strenge, så de, som senere berører dem og får dem til at klinge, kun fremkalder toner, hin første drøm har skabt. . .«

Ja, dette er den meget tidlige kærligheds alvor. En af den gamle realskoles elever, digteren *Valdemar Rørdam*, om hvis seneste livs-år der her ikke skal skrives, end ikke i sand, har udtrykt omtrent den samme tanke som Pontoppidan: »Een kun er vor ungdoms brud«. En skolegaard er i det larmende frikvarter meget af et balsalgulv, hvor der spilles op til livet, selv om de unge ikke har erfaring nok til klart at se kvadrillerne.

Frikvarteret er forbi, og de 8—9 klasserækker, som, da klokken lød, på mirakuløs måde udskilte sig af kaos, er nu — overvåget af inspektør *Edvard Hansens* myndige blik — blevet opslugt af »det hvide hus«, en for en. Den sidste klasse, som forsvandt op ad trappen, var den, der skulle have matematik med hr. Hansen selv.

Der er stilhed i skolegården nu. En forsinket dreng haster over til skuret med sin cykel. Duerne flakser i solluften og slår ned på den hvide stenmur ind til købmand Martensens. Fru *Karen Thyssen* går på sin husmoderlige vej fra »det røde hus« tungt hen over gården; hendes ansigt, der altid mindede mig om hendes vestjyske landsmand J. C. Christensens, opleves af megen mildhed.

Sæt dig på den lange, røde bænk, den, hvorpå hylden drysser i eftersommeren, og så vil selve de lyde, der nu under »timen« kommer fra den hvide skolebygning, fortælle dig om den vej, det tog 10—12 år at vandre.

I klasseværelserne i stueetagen holder de helt små til, de, som ledsages til skolen eller ankommer to og to med hinanden i hånden, slæbende på alt for store tasker. Her i de laveste klasser, hvor skolebordene næsten er dukkeborde, er frk. *K. Jensen* en slags fællesmoder. Sammen med sine medhjælpere, bl. a. frk. *Brodersen* og frk. *Bettenhaus* — der har en håndskrift så elegant som de flotteste skøjtesving — skal frk. Jensen både lære børnene de første bogstaver og de første masker og passe, at deres næse ikke bliver for lang og deres bukser ikke våde. Sidder du ude på den røde frokostbænk, så lyder der bestandig gennem de åbne vinduer ligesom et spurvekvidder fra disse de små's klasser, og pludselig forkynder skingrende barnestemmer, at

En lille nisse rejste
med ekstrapost fra land til land . . .

Også etagen ovenover — den med den store afsats, hvor hele skolen kl. 8 beder morgenbøn og synger om Libanons og Karmels glans og om Sarons yndigheder — også fra klasserne dør kommer der lyd. Men nu er vi allerede et godt stykke længere fremme på kundskabstilegnelsens besværlige vej. Frk. *Marie Hansen*, den værdige, men dog elskelige fhv. institutbestyrerinde med de kønne brune øjne, er ved at sætte 1. mellemklasse ind i engelsk på grundlag af Otto Jespersens lærebog for begyndere. Fra en af eleverne kommer det forsigtigt og med besvær:

I can hop
I can run
See me hop
See me run
It is fun, fun, fun.

Her overværede du altså det første vanskelige skridt ind i de fremmede sprogs verden, og er du en mere end halvgammel dreng, som selv engang har vandret den samme vej, så ved du uden at slå efter i bogen, at i næste time skal de elleveårige vordende verdensborgere stamme på stykket om: *The two little rabbits*.

Ja, skolen toner og summer, medens 250 drenge og piger indføres i verdens hemmeligheder og lærer om årsagen til årstidernes skiften og om stumpvinklede trekanter, om Luther og Napoleon og om den gode Gud, som er over det hele.

Fra 3. etage kommer ikke megen støj; men høret alligevel et bulder deroppefra, så er det nok den som lærer højt elskede, men nu med alderen noget nervøse og opfarende *Otto Kragh*, der varmer ørerne på en laban i 3. mellem, som har grinet, medens hr. Kragh i en dansktime læste af »Kongsemnerne«. Som lærer havde han geniale træk, den gamle, buskede mand, men ved lejlighed kunne han se mørkt frem for sig og, idet han fæstede øjnene på sit hjerte barn i klassen, med pathos citere Ibsen:

Der går en Nemesis gennem livet,
at undfly den blev ingen givet.

Derefter rømmede han sig, hr. Kragh, blev lidt rød i hovedet, lo en kort brumlatte og lukkede så atter for sig selv. — Hvorledes det forholdt sig med Otto Kraghs stormfulde ungdom, deraf kan man få et indtryk, men ikke pålideligt i enkeltheder, ved at læse digtet »Bamsen« i hans elev Valdemar Rørdams »Købstads-idyller«. Herfra kun dette vers, der karakteriserer hans ydre fremtræden (vi fandt ham dog vist aldrig »stygg«):

En tyk lille mand,
 en styg lille mand,
 med strittende hår og skæg.
 I dameselskab svedte han
 og stirrede stift på dør og væg.
 I nødsfald kun tog manden sig sammen,
 holdt hånden for munden, blev højrød i kammen
 og hosted' et svar af sin hæse bas
 og flygtede til en tryggere plads
 og stod og tripped' i udtrådte sko,
 men herrerne smilte, og damerne lo.

Der var det ved Otto Kragh, at han *rakte* efter barnet for at vise det historiens og digtningens herlighed, men han gjorde det halvskjult, nærmest ved hjælp af små, forlegne vink, der ligesom kunne tilbagekaldes, hvis de ikke blev forstået, eller hvis der kom uønskede vidner. Kragh var noget af en grævling. Han færdedes helst i det skjulte, og han bed, hvis han blev overrasket, men jeg kender flere, for hvem mindet om denne lærer har betydet en del op gennem livet og mest vistnok i dets vanskeligste stunder. Det er godt at vide, at skolens elevforening vedligeholder Otto Kraghs grav på Sorgenfri Kirkegård.

Men som sagt: Fra 3. etage høres ikke mange lyde, for i klasserne dør nærmer man sig jo de højder på kundskabens vej, hvor luften begynder at blive tynd og åndedrættet anstrengt. I selveste realklassen, hvor eksaminen stunder til, hersker en fornem, matematisk stilhed. Inspektør Edvard Hansen, alt for tidligt død som kommunelærer i Holbæk, sidder tavs på en stol i sin krog og følger — vippende sit fipskæg og undertiden rundende munden til et sagte fløjt — en elevs forsøg i trigonometrien på vægtavlen. Lykkes opgaven, så siger han: »Ja, ja! Der er endnu gamle karle med

skæg under hage!« Han havde, mandig og før, en usædvanlig myndighed, Edvard Hansen. Og han var en af de matematiklærere i landet, som undervisningsinspektør, professor *Foldberg* satte højst.

Otto Kragh.

Kigger du efter denne dagdrøm ind i selve skolebygningen et halvt århundrede efter og går på 10 minutter den vej, som du i sin tid var 10 år om, så vil ting, der troedes glemt for længst, træde sært tydeligt frem. Fra klasseværelse til klasseværelse stiger der erindringer frem om de bøger, du brugte, om de lussinger, du fik, om på hvilken bænk Carl Bisserup sad, og om den blonde pige, du nok ved; dengang i kvindens skønne udspring, men nu vel, som *Poul Martin Møller* siger, »en fager ruin«, der strikker til sine børnebørn. Kastanjen i skolegården har blomstret halvtredsindstyve gange siden da, og et halvt århundrede kan gøre os alle nok. I de første 10 år efter at have forladt Lyngby så jeg i *Asgeir*

Gudmundssons avis efter forlovelser og giftermål, siden efter sølvbryllupper, nu løber jeg for en sikkerheds skyld dødsannoncerne igennem.

Du vil på dit veteranbesøg i den gamle skolebygning fornemme den fernislugt, der stod ud fra de blankede borde og bænke på den første skoledag efter sommerferien, og den sødvamle duft, som tavleklud og kridt i forening frembringer. På en væg rider general Krogh endnu på sin hest i slaget ved Isted, han har stadig ikke vundet det, og går du helt til tops, op i zoologi- og fysikværelset, vender måske i spritglassene det samme kryb sine gule buge ud mod beskueren som dengang. I sandhed livløshed!

Du vil beklage nutidens ungdom, der skal tage sine eksaminer i den halvdorske juni og ikke som vi i den karske marts, da sindet i forvejen ligger på spring efter sine mål. Du vil huske, hvorledes eleverne ved de almindelige årsprøver stormede sammen nede i gården i en klynge omkring læreren med karakterlisten. Ved de afsluttende eksaminer derimod, dem ved det grønne bord, var der ingen ungdommelig stormen. Dør var skæbnen jo på spil. Man ventede uden for døren, medens voteringen stod på, og modtog derefter med værdighed, men indvendig gruelig spændt, det ug- eller mg, der skulle føre realskoleeleven enten til Den polytekniske Lærestalt, til Store Nordiske eller til Statsbanernes røde bånd om uniformskasketten. Skolens styrer, Hans Thyssen, var gerne til stede, når disse afgørende karakterer faldt. Thyssen så med tænksom velvilje på hver enkelt, og han og de øvrige lærere fulgte interesseret de gamle elever på deres videre vej gennem livet, så langt øjet rakte, og det var i den private skole langt.

Thyssens Skole fik netop sin karakter deraf, at den var en privatskole. Jeg omtaler altid min gamle skole med oprigtig ærbødighed, men sætter den ikke på en piedestal. Den afveg ikke væsentligt fra tidens andre private realskoler og hvilede altså som disse i nogen måde på en honnet ambition hos datidens lidet frisindede borgerskab. Thyssens Skole opfattede sig klart som kirkens datter, den lærte overhovedet sine elever mere at tro end at tvivle, skønt det just er tvivlen, der fremmer personlighedens vækst. I denne konstatering ligger ingen kritik, for i alt dette var den gamle realskole i overensstemmelse med tidens mønster, og det må

altid anerkendes, at den var en bedre kundskabsskole end mange andre. Enkelte af Lyngbys storborgerlige familier, hvoraf et par vistnok var såkaldt kulturradikale, foretrak at lade deres børn søge skoler i København, men realskolen nød dog så megen anseelse, at den vist var nær ved at blive kgl. hofleverandør. Det må have været i 1909—10, at daværende kronprins *Christian* fra »Sorgenfri« lod meddele, han ønskede at se skolen. Ledsaget af hofchef, kammerherre *W. Rothe* gennemvandrede Hs. kgl. Højhed alle klasser og underholdt sig med hovedlærerne. Det er vanskeligt ikke at sætte dette besøg i forbindelse med, at prinserne Frederik og Knud nu var i mellemskolealderen. Men det blev dog først det næste slægtleds børn, som fik den ære i skolegården at springe buk med kammerater fra »Sorgenfri«.

Ovenfor er omtalt Rørdams digt »Bamsen«. Thyssens Realskole har sat i hvert fald endnu et mærke i skønlitteraturen. I århundredets begyndelse var forfatteren *A. C. Andersen*, der nu kun huskes for bogen »Husmandens Datter«, lærer ved skolen. I en anden af hans bøger: »Stavnsbunden Ungdom« (1907) er Kragerup Realskole identisk med Lyngby Realskole; og dog er den det ikke, for nok kan gamle elever meget let genkende visse træk ved den skildrede skole, men disse træk er forlænget langt ud i karikaturen, hvad jo for så vidt er en digters ret, og helhedsbilledet bliver derved, lokalt set, usandt, hvortil den for længst afdøde forfatter kunne svare, at han ikke har sagt, det var Thyssens Skole, han skrev om, og at han med sine »portrætter« kun har villet ramme almindelige tendenser i datidens borgerlige, klerikale skoleverden. Med urette følte Hans Thyssen sig trykket af denne bog; især på tidsafstand er det ganske vist let at se den gamle skoles begrænsning, men det, der i elevernes minde afgør sagen, er dette, at dens mennesker var gode, velsindede og oftest dygtige, ikke de stynpære, som forfatteren viser os i sit had mod konventionen. En radikal pædagog som *A. C. Andersen*, der ville »barnesjælens naturlige og frimodige vækst«, måtte nødvendigvis komme i konflikt med en væsentlig åndskonservativ skole som Thyssens, der satte grænser for »frimodigheden«. Oprører som han var mod de gængse opdragelses- og undervisningsmetoder, hørte han hjemme i *C. N. Starckes* »frie« skole i København, og dør fik han da også ansættelse; han burde utvivlsomt være fulgt af enkelte elever.

I 1911 blev føjet et gymnasium til realskolen, således at den blev »højere almenskole«; det skete med kommunalt tilskud, vel også for at holde på de store skatteydere. Herved forlængedes jo kundskabsstigen med endnu et par trin. Dens længde — og altså den vækstmulighed, skolen gav sine elever — kunne nu måles med afstanden fra frk. *K. Jensen* til den nytilkomne medforstander *Vilh. la Cour*, hver gode for sig, den sidstnævnte en bedre pædagog, end han har fremstillet sig som i sine erindringer, omend uden den sindets moderation, der er ønskelig for en lærer over for umodne elever. Nu var skolen, der begyndte i en rønne ved gadekæret, nået så langt, at det ikke mere alene var *det reale*, det gjaldt, d.v.s. opøvelsen af nyttige færdigheder, også Akropolis' søjler havde fået deres plads i undervisningen. På dette tidspunkt forlod Edvard Hansen skolen; han har vistnok haft forhåbninger, der vanskeligt kunne opfyldes under de nye forhold, realskolens mand som han i et og alt var; han ville ikke være nr. 3 ved skolen.

De, der både tog realeksamen og studentereksamen ved Thyssens Skole, måtte konstatere, at der ligger et større livsskel ved den første end ved den sidste. Der ligger nemlig et større skel ved 16 år, mellem barndom og ungdom, end der gør ved de 19 år, da man allerede i nogen tid har befundet sig i ungdommen. Det var efter realeksamen, vi elever »trådte ud i livet«, hin dag efter afholdsmiddagen i det Thyssenske hjem. Da vi hentede vore cykler derovre i skuret og forsvandt gennem porten ud til Hovedgaden, den dag skete det!

Kun i seks år eksisterede Thyssens Skole som privat højere almenskole. Efter den første verdenskrigs slutning forberedtes en lovgivning, der skulle gøre det muligt for staten at overtage en række skoler af denne type, herunder skolen i Lyngby, og dette skete den 1. april 1920. Samtidig eller nogen tid derefter overgik flere af lærerkræfterne ved Thyssens Skole til Statsskolen, nemlig de senere lektorer *Anne Marie* og *Alf Bo*, *Max Møller* og *Viggo Jørgensen* samt adjunkterne *Hans Thyssen*, *Drackenberg* og *Rigmor Kietz*. Lærerinde *Johanne Scharff* blev, efter at Statsskolen i 1923 var flyttet til sine nuværende bygninger i det vestlige Lyngby, leder af den private underskole i »det hvide hus« ved Hovedgaden. Hans Thyssens portræt, malet af *Jørn Glob*, hænger på Statsskolen.

Det er altså navnlig som *realskolen*, Thyssens Skole mindes af elever gennem tre slægtled, hvoraf de første er gjort tynde af døden. I apoteker og på postkontorer, i 1. maskinmesters kahyt, i ØK og Store Nordiske, i vekselererstuer, banker og sparekasser, men især ved DSB's trafiktjeneste træffer eller traf vi den gamle skoles elever af 2. og 3. slægtled. De fleste er navnløse gledet ind i det store hel- eller halvoffentlige maskineri, som langsomt fører dem frem til pensionsgrænsen, der allerede er nået af mange. En del kendte personligheder er der iblandt. Mellem de 6 elever, der i 1871 begyndte sammen med skolen i Åstræde, var således de senere Lyngby-navne kreditforeningsrepræsentant *Carl Lehwald*, hans broder, oberst *Vilhelm Lewald* samt bagermester, sognerådsmedlem *Torben Teglers*. Af elever i senere, men dog tidlige årgange kan nævnes den i sin tid kendte skolemand, lektor *Heinrich Reincke*, Haderslev, stor-landbrugeren, forpagter *Schaumburg-Müller*, »Rødehus« under Bregentved, de to romantiske skæbner *Fritz Haurowitz*, der afsluttede sit sømandsliv som kommandør i den siamesiske flåde, og *Carl Johan Becker*, skomagersonnen fra Lyngby, der i slutningen af forrige århundrede var kasserer ved baron Hirsch's jødekolonier i Argentina og senere blev et af den internationale genforsikrings store navne, i øvrigt legatsstifter ved skolen. Den berømteste af Lyngby Realskoles disciple er dog — thi ånden har rang over materien — digteren *Valdemar Rørdam*, som besøgte skolen 1884—88 og til præliminæreksamen opnåede det nette resultat 104 $\frac{1}{3}$ points. Hvorledes han ellers var som elev, ved jeg ikke, men når jeg læser hans vers:

Jeg selv har engang
med syngende blod
og hjertet i tvang
fulgt jomfru-fod,

så ser jeg ham altid på stjerne mellem bøgerne i »Sorgenfri«s slots-park og aner noget hvidt forude. Vi har alle været på den tur!

Blandt den nyere tids disciple er Edvard Hansen-eleverne ingeniør, fhv. underdirektør *Thorkeil Brodersen* ved NESAs, nu afdøde ingeniør *C. V. Høgsted*, Taarbæk, indehaver af et stort patentbureau, samt stadsingeniør *J. A. C. Rastrup*, Lyngby, der af samtlige elever afgjort er den, som stærkest har påvirket sit hjemso-gns

forhold. Man kan tillige nævne *Aage* og *Chr. Andersen*, sønner af etatsråd Niels Andersen, Søholm, Arbejdsgiverforeningens første formand; den ene af brødrene opnåede i hvert fald berømmelse som væddeløbsrytter, evner, for hvis opøvelse skolen dog næppe tør tiltage sig æren. Også fabrikinspektør *Erik Drewsen*, af Mølleå-slægten, er blandt skolens elever, men student fra Ordrup, tillige direktør *Louis Hartmann*, teaterinspektør *Holger Rørdam*, digteren *Paul la Cour*, redaktør *Asgeir Gudmundsson*, presseattaché i Bonn, minister *Helge Knudsen*, og hans broder, civilingeniør *Thorkil Knudsen*, indtil fornylig direktør hos Thomas B. Thrige.

Udviklingen formede sig således, at Lyngby Realskole ikke nåede at blive noget Eton med klasseborde, hvori de til Westminster Abbey hæderfuldt henfarne som drenge havde skåret deres navne. Hr. Hans Thyssen kunne desuden ikke lide nogen form for romantik, der gik ud over inventaret! — Men 50 år og tre slægtleds vandring op ad den store skoletrappe, et tramp af ungdom efter ungdom, er også nok til at give en skole dens stemning. Jeg ser endnu tydeligt skolens grundlægger, overlærer A. D. Thyssen, når han var på besøg fra Fanø, tage opstilling under den store klokke ved indgangen til »det hvide hus« og følge klasserækkernes indmarch efter frikvarteret. Med et skarpt blik gennem guldbriljerne spejdede overlæreren ind i hver enkelt elevs ansigt, og hr. Kragh, hvis hukommelse med hensyn til skolen gik tilbage til 1881, stod da ved hans side for at være rede med eventuelt fornødne oplysninger. Det var slægternes skiftende gang, den gamle overlærer ville udforske, og det gjorde han ikke forgæves, thi i et lille og stillestående samfund, som Lyngby dengang var, følger den lyshårede søn ret nøje sin ældre broders eller sin grånende faders vej, og selv om der er kommet nye træk til, er ansigtet ofte væsentligt det samme. Jeg mindes eller har hørt om de lange brødretog af Hedetoft'er fra Dyrehavegård, Jørgensen'er fra Gammel-mosegård og overbetjent Koltes Kolte're.

I tilslutning til en festlighed ved Hans Thyssens 70-årsdag (som omtales nedenfor) blev der stiftet en forening af »gamle elever ved Thyssens Skole«. Når foreningens medlemmer mødes

et par gange om året — af naturlige grunde i svindende tal — kommer de ad livsveje, der har snoet sig meget forskelligt, men altså for en stund har bøjet sig mod et fællespunkt. Om disse sammenkomster gælder, at »alt, hvad som blegned, oplomstrer på ny«. Just fordi der ikke er noget mellemliggende fællesskab, kun liv levet med andre, er deltagerne straks tilbage i barndoms- og ungdomsårene, deres eneste, men stærke tilknytning. Ser man rigtigt til, er den korpulente, aldrende kammerat dør i matrosbluse af model 1910, og se: fra Maries nakke, hvor der før kun sad en grå knude, vælder nu to svære, gule fletninger! Vi er i tiden før første verdenskrig; dr. *H. F. Rørdam* står igen på kirkens prædikestol, kronprins *Christian* kører langs Slotsparken i sin høje jagtvogn, og der er flanende skøjteløb på Lille Lyngby Sø. For en stund mærker vi på ny den saftstigning, der er knyttet til vårbruddet. Men hvad der i virkeligheden sker, når elever fra en for 40 år siden lukket skole mødes, det er jo det samtidig skønne og smertelige, som *J. L. Heiberg* udtrykte således ved veninden fra Sofienholm ved Bagsværd Sø, Ida Bruns død:

De samle sig, lig underfulde Drømme,
De rige Minder fra en svunden Vaar,
Lig gyldne Skyer, som paa Himlen svømme,
Skjøndt Solen under Horizonten staaer.

Endelig nogle mindeord om Hans og Karen Thyssen, Lyngby Realskoles forstanderpar, gennem mere end en menneskealder dog et vist bindeled mellem vel i alt et tusind elever, de fleste i Lyngby og omegn. I foråret 1914 flyttede Hans Thyssen ud af den gamle skolegård, Hovedgaden 56, idet han købte for længst afdøde overretsprokurator *Mundts* store, skønt beliggende villa på nuværende I. H. Mundtsvej, kendt af alle vandrere på Prinsessestien på grund af den paradisiske have, der har et så brat fald ned mod stien og mosen. Købet kom vistnok mere i stand ved hjælp af et personligt tillidsforhold mellem parterne — det var den senere politiker *Gerda Mundt*, som solgte — end formedelst overvældende mammon. I over 30 år havde Karen og Hans Thyssen her deres bolig og deres »skolehjem«, hvorfra ikke blot fire børn udgik, men som i tidens løb har givet husly også for et stort antal kostgængere, en

skare af ungdom, hvis opdragelse forældrene — hvad enten de opholdt sig i udlandet, eller andre særegne forhold forelå — havde lagt i familien Thyssens hænder.

Det kunne de trygt gøre! Der var noget luthersk over dette hjem. Vel havde husfaderen hverken den sindets heftighed og lejlighedsvisе munterhed, som forbindes med den store Wittenberger, de pietistiske træk var fremtrædende, men i *den* forstand var hjemmet luthersk, at det var præget af både fromhed og borgerlig vindskibelighed. Årets gang var kirkeårets gang, faderen for bordenden var hjemmets præst, og halvstore drenge var der i alle kroge, egne og andres. Med tak og lovsang modtoges held og fremme for huset og dets beboere. I mindet står Hans og Karen Thyssens hjem som ægte i sin støbning og på sin vis betydeligt. Her blev livet levet under loven. Måske var der i skolehjemmet unge, som senere fik større glæde af Ludvig Holstein og Johs. V. Jensen end af salmisterne, men selv de hører langt op i årene Kingos og Brorsons vers bag naturlyrikkens panteistiske toner.

Jo ældre skolens elever blev, jo mere de fik brug for at lære sagtmodighed, des stærkere fik de øje for Hans Thyssens stilfærdige godvilje, hans sympatiske medviden om sine elevers mulige vanskeligheder, hans evne til at vejlede med et lille, tilsyneladende uanseligt, ja, og undseligt ord. Thyssen var ikke en af skoleverdenens store skikkelser som f. eks. »Friser« og *Ernst Kaper* i Ordrup, men den hyldest, som hundreder af elever bragte ham på hans 70-årsdag ved at indfinde sig i villaen og haven på Mundtsvej, viste, at han med glans vil kunne hævde sig over for dem i sine lærlinges erindring. Og er det ikke egentlig derpå, det kommer an? Han hørte til dem, der vokser i elevernes omdømme, efterhånden som deres livsklogskab vokser. Mere eller mindre må vi alle vedblive at gå i »Thyssens Skole« livet ud, hvad enten vi vil eller ej. Endnu den dag i dag, snart 50 år efter skolegangens ophør, mærker jeg undertiden en vis fjernstyring, og da er det altid fra Hans Thyssens personlighed, den udgår, skønt der i lærerstaben var ejendommeliggere karakterer.

Men ingen ejendommeliggere end fru Karen Thyssen! Hun var i virkeligheden monumental. En vis vestjysk drøghed havde hos hende forenet sig med en overmåde enkel og stærk personlighed. Hun var først og fremmest en karakter; det fremadrivende i

hendes liv var en lidt tung lidenskabelighed af religiøs farve. Hun var nøglen til en dybere forståelse af de folkelige, religiøse

Fru Karen Thyssen.

bevægelser omkring midten af forrige århundrede og til et fænomen som »de stærke jyder« på Vejleegnen.

Karen Thyssen fødtes som det sidste barn af tolv i et bondehjem i det vestjyske Borris Sogn, ved hedens grænse. Omstændig-

hederne gjorde, at hun selv måtte forme sin skæbne. Hun kom på Vallekilde Højskole, hvor *Ernst Trier* fattede interesse for den mærkelige pige, der så åbenbart havde jysk »sind«; hun lærte sygepleje på Diakonissestiftelsen, men da hun — karakteristisk for hendes aktive personlighed, der nok handlede langsomt, men altid handlede — vanskeligt kunne tænke sig at øve sin gerning inden for en institutions faste rammer, gik hun over i menighedsplejen, hvor det personlige initiativ har større råderum, ja, kom på fagets vegne endog til England. I 1896 blev Karen Andersen, som hendes pigenavn var, oversygeplejerske på amtssygehuset i Lyngby. Et par år senere lå her en student, Hans Thyssen, så alvorligt angrebet af tyfus, at han måtte opgive sit teologiske studium. For ham blev hans sygeplejerske vejen tilbage til livet; hendes stærkere natur i forbindelse med samstemthed i det for dem væsentlige har vel i sig selv syntes Thyssen at frembyde et nyt livsgrundlag. År 1900 blev de gift og overtog samtidig realskolen. Det er længe siden. Oppe på »Sorgenfri« stolprede vor nuværende konge omkring fra stol til stol, kun et årstid gammel.

Hvis Karen Thyssen ikke selv var blevet moder til fire børn og i tidens løb vel skolemoder for op imod hundrede, havde hun kunnet foretage det helt usædvanlige, hensynsløst følgende et kald og enkelt som hendes verdensbillede var. Hun kunne have draget til sømandsmissionen i Kalkutta, alene bevæbnet med det nye testamente, eller hun kunne have nyttiggjort sin indsigt i sygepleje ved pastor *Prips* missionsstation i den syriske ørken. Hun havde et aldeles umiddelbart gudsforhold. Den Gud, hun ville tjene, boede ikke meget oppe over skyerne, Han var nær og nidkær som jødernes, og det daglige liv foregik lige for Hans øjne. Hun kunne under en samtale sætte sit livs forløb i et så direkte forhold til indgreb ovenfra, at man sky flyttede sit blik, men samtidig forstod, hvilken mægtig realitet kristendom kan være. Vil man forestille sig, hvad »sancta simplicitas«, hellig enfold, vil sige, da må man tænke på Karen Thyssen. Jeg har aldrig truffet et menneske, over hvis hoved himlen hang så lavt som over hendes, ja, jeg tror endda, at de to sfærer undertiden gik i ét for hendes bevidsthed, sammenblandede sig.

Og dog var Karen Thyssen med alt dette en ægte jordens datter; praktisk dygtig, i stand til at bære tunge byrder og ingen-

lunde uden jysk sans for materielle værdier, også i det stykke en god jyde. Deri, at Thyssens i 1914 kunne overtage den store villa på Mundtsvej, havde hun sin rigelige andel. Hans og Karen Thyssen supplerede overhovedet hinanden fortrinligt. Thyssen var jo nok det finere gemyt, en mand af større dannelse, heller ikke uden et vist lune, der også kunne ytre sig som godlidende ironi; han var ikke veg, men han kunne være vigende, lidt tvivlende, og i sådanne stunder havde han brug for en stærkere natur ved sin side. Med en glæde, der var åbenbar for alle, erkendte han, at det havde han fået. Så kunne der endda undertiden blive plads for det lille, blidt ironiske smil, som vi mænd af den svagere type smiler, når den stærkere kvindelige natur udfolder sig.

Til Karen Thyssens praktiske færdigheder hørte desværre også en sjælden beherskelse af madkunsten. Det er det eneste, jeg bærer nag til hende for. Vel, det var naturligvis kun godt, at den gode frokost, hun serverede for den butmavede sanginspektør, professor *Nebelong*, på forhånd gav ham et velvilligt syn på vore vokale præstationer. Men vi havde i den skole et evigt rend af alle mulige undervisningsinspektører, hvilket næppe var uden sammenhæng med fru Thyssens gode mad ved sådanne lejligheder. Endnu i dag, snart 50 år efter, er jeg ikke i stand til at omtale dette forhold uden bitterhed. Det var kun alt for nemt for den skrækvoldende professor *Tuxen*, undervisningsinspektør for de højere almen-skoler, at tage formiddagstoget ud til Lyngby, hvis han hjemme havde fået færten af kærnemælkssuppe. Det skal dog siges om Tuxen, at han ikke var egoistisk, jævnlig medtog han sine assistenter, doktorerne *Kaper* og *Bertelsen*, og resultatet blev naturligvis nogle hastige inspektioner i henholdsvis latin, tysk og oldnordisk. Enhver sætter jo en ære i at tjene til sit brød, også til en frokost.

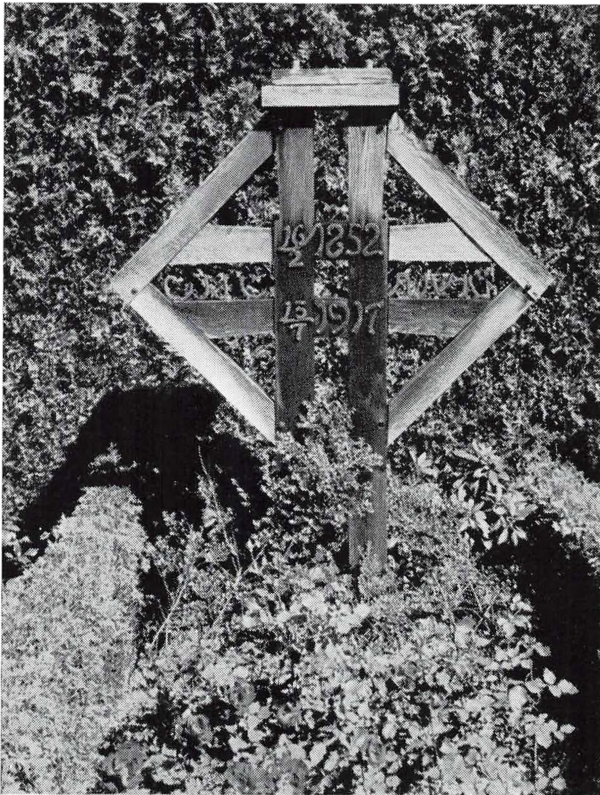
Tilbage til alvoren. Var fru Karen Thyssen ikke, hvad vi forstår ved et åndfuldt menneske, så var hun til gengæld det vægtigere: et menneske styret af ånd. Hun havde næsten en sagakvindes moralske rejsning, som man kun kunne møde med ærbødighed.

Det skal ikke fejle, at ældre Lyngby-borgere, der måtte læse dette bidrag, vil mene, at der, med al respekt for Hans og Karen Thyssen, dog er gjort for meget ud af disse to skikkelser. Måske. Det må i så fald tjene til forklaring, at i skolen mødte vi for første gang uden for hjemmet voksne, fuldt udviklede karakterer,

som allerede derfor måtte fæstne sig stærkt i vor bevidsthed. Endelig kan det vel være et spørgsmål, om alle samtidige evnede at se, hvad de så.

Æret være mindet om de to mennesker, der nu hviler på skrænten ved Lyngby Kirke.

Skolen, som ingen forlader umærket, er slægternes og skæbnernes udfaldsport til verden, et startsted, hvortil man undertiden ser tilbage for at måle afstanden. Det er vel derfor, at mange gamle drenge, som allerede er midtvejs eller mere, ikke kan kigge ind i deres barndoms og første ungdoms skolegård, uden at øret fanger et svagt sus af svunden tid, et sus af saga, af livets gang — som fra en konkylie, synes jeg.

Mindesmærket over Otto Kragh.

Erindringer fra Kongens Lyngby.

Af *Anna Lundberg*.

(Ved Ingv. Nørgaard).

Mine forældre, Ane og William Jensen, flyttede i 1882 fra Grenå til Lyngby. Vi var tre søskende, og jeg var dengang 8 år.

Begge mine forældre var døvstumme, men trods dette handicap klarede de sig helt godt. Min far var på Døvstummeinstituttet i København oplært i snedker-, tømrer- og glarmesterfaget og arbejdede som snedker i Lyngby.

Småkårsfolk i Lyngby levede i min barndom under meget fattige forhold, og vi børn måtte tidligt hjælpe til med at klare dagen og vejen. I mit hjem manglede vi dog aldrig til føden, og hertil bidrog meget, at vi hver sommer opfodrede en gris til slagting hen på efteråret. Til luksus som kaffe og kød var der dog ikke penge, men så klarede vi den på anden måde ved at hente levninger omkring i restaurationerne. Jeg husker således, at vi børn ofte hentede kaffegrums på »Fortunen« og afkogt kød på Bellevue.

Men der var nu også hjælpsomhed blandt folk dengang, og mange af Lyngby-borgerne havde børn fra småkårs hjemmene til middag et par gange om ugen.

Noget af det vanskeligste var vandforsyningen. Beboerne i Bondebyen måtte hente deres vandforbrug ved bypumpen på Lundtoftevej, og vi børn tjente en skilling ved at hente vand til folk; vi fik to øre for hver dragt på to spande, som vi hentede. Anders Larsen, som var kørende, fik 25 øre for en tønne vand fra åen.

I Mølleåen var der brasen og ål, og derfra hentede min far engang imellem en ret fisk. Han gik også lidt på jagt i mosen langs Mølleåen.

Vandet i søen og åen var så rent, at man godt kunne bade i det. I dammen ved Lyngby Mølle var der en badeanstalt, hvortil Agier,

den senere brændselshandler i Rønne Allé, havde nøglen. Et bad i Mølle dammen kostede 12 øre.

Lyngby så i min barndom helt anderledes ud end i dag. Selvom der er bevaret mange af de gamle huse og gårde, har Bondebyen også forandret sig meget.

Dér, hvor købmændene Ebert og Schönherr i mange år har drevet købmandsforretning, var der dengang et landsted. Landstedet Schallsborg ved Nørregade og mange af de gamle huse på Smedebakken er forlængst borte.

Snoge i sengehalmen.

Nord for Smedebakken, hvor Nærumbanen løber, lå et langt lavt hus med fire små stuelejligheder. I en af disse små lejligheder boede en gammel kone, som længe klagede over, at hun ikke kunne holde varmen om natten i sin seng; lige meget hvor godt hun pakkede sig ind, vågnede hun ofte og var iskold på ryggen. Ved en nærmere undersøgelse af sengen viste det sig, at der boede en snogefamilie i sengehalmen, og det var disse dyr, der om natten kravlede frem og gjorde hende kold på ryggen.

Livsfarligt at cykle på Smedebakken.

Ved den gamle røde skolebygning på Lundtoftevej, hvor nu Posefabrikken har lokaler, var der en åben plads med et gadekær. Her samledes Bondebyens ungdom sommeraftener og dansede til harmonikamusik. Det gik jo ikke altid helt stille af, og det endte med, at bagersvendene i naboejendommen klagede til politiet, og så måtte vi henlægge morsken til Sorgenfri Skov.

Om vinteren løb vi på skøjter på gadekæret, somme tider til langt hen på aftenen. Jeg husker, at far engang hentede mig klokken halv et.

Overbetjent Kolte, der boede i Bleggården, holdt streng justits i Lyngby. Da cyklen holdt sit indtog i Lyngby, blev det strengt forbudt at cykle ned ad Smedebakken. En så livsfarlig sport kunne ikke tolereres dengang.

Men fredelig og idyllisk var den gamle bondeby, og det var meget almindeligt, at ænderne om morgenen spadserede ned til mølle dammen og hjem igen om aftenen.

Kildekonen og enkedronningen.

Min farfar og farmor, Søren og Stine Jensen, boede i drejer Hansens hus, Asylgade 10. Min farfar var af kulsvierslægt fra Nordsjælland, men både farfar og farmor var født i Lyngby, hvor de levede hele deres liv. Farfar var ansat på Dronningens

Kildekonen Stine Søren og en søn.

Vaskeri ved Mølleåen, og min farmor, som blev kaldt for Stine Søren, var i mange år kildekone ved kilden i Sorgenfri Skov. Lottenborg og Sorgenfri Skov var dengang københavnernes mest søgte udflugtssted, og Stine Søren havde sit stade ved kilden ved Fuglevad Mølledam, hvor hun solgte bolsjer, kager og sodavand til skovgæsterne. Her kom også enkedronning Caroline Amalie på sine daglige spadsereture i skoven for at købe hveder til svanerne i mølledammen. Af enkedronningen fik Stine Søren lov til også at sælge søde snapse, solbærrom o. l., hvilket hjalp godt på fortjenesten.

Da Lyngby fik sin første politiassistent, den senere justitsråd Blom, kaldte han Stine Søren op til sig og forbød hende salget af de stærke sager. Da hun ikke respekterede dette forbud, men ganske roligt fortsatte med at sælge de forbudte varer, blev hun atter kaldt op til politiassistenten og idømt en bøde.

Hun klagede da sin nød for enkedronningen, der som nævnt godt kendte Stine Søren fra sine spadsereture i skoven. Enkedronningen svarede hende, at når politiet havde idømt hende en bøde, så skulle den også betales, men, tilføjede hun, sig til politiassistenten, at bøden skal opkræves hos mig.

Denne anmodning til politiassistent Blom havde til følge, at bøden aldrig blev opkrævet, og farmor fik lov at sælge sine søde snaps, så længe enkedronningen levede.

Engang overraskede enkedronningen min farfar i slotshaven, hvor han uden at spørge om forlov havde forsynet sig med æbler, som han gemte under hatten. Da han var nødt til at hilse og tage hatten af, trillede æblerne til alle sider. Han var naturligvis ulykkelig, men Caroline Amalie morede sig hjerteligt.

Et hus blev bygget for 500 kr.

I 1890 vandt min far 500 kr. i lotteriet. Det var mange penge dengang. For pengene købte han gamle materialer fra et nedrevet hus på Sankt Annæ Plads i København og byggede sig et hus på matr. nr. 7 c af Kongens Lyngby, Lundtoftevej 33, udstykket fra Krogbjerggaard. Det kunne han gøre, fordi han havde stået i lære som snedker, tømrer og glarmester og selv kunne lave det meste af arbejdet ved opførelsen af huset.

Her i sit selvlavede hus havde han sit snedkerværksted, indtil han — 91 år gammel — døde i 1943.

I genbohuset, Lundtoftevej 44, boede min farbror, muremester Alfred Jensen, som i en årrække var formand for Lyngby Sogns Hjælpekasse. Hans søn, Georg Jensen, kaldet Georg Mester, var også i en lang årrække muremester i Lyngby. Han var museumsinspektør Zangenbergs betroede medarbejder under opførelsen af mange af de gamle bygninger på Frilandsmuseet. Georg Mester var en interesseret samler, og på sin bopæl, Nørngaardsvej 32, havde han indrettet et helt lille museum af gamle ting, hovedsagelig fra

gamle huse og byggepladser i Lyngby. Georg Mester døde i 1959.

Min mand, Hjalmar Lundberg, var gørtler. Han lærte faget på Raadvad, hvor en af hans lærekommerater var den senere sølvsmed Georg Jensen. Georg Jensens farfar og min fars farfar var brødre, og de arbejdede og boede begge i Raadvad.

Gørtlermester Ejermann indrettede i 1898 en fabrik i ejendommen Hovedgaden 100 i Lyngby, der hvor der nu er orgelfabrik, og her arbejdede min mand i en lang årrække.

Den store lockout.

I maj 1900 kom lockouten, som også ramte arbejderne på Ejermanns fabrik. I de fire måneder, lockouten varede, måtte vi klare os igennem med min mands lille understøttelse og det, jeg kunne tjene ved at gå ud at arbejde.

Vi boede dengang i en lille lejlighed i Hollandshus, Lyngby Hovedgade 104, og jeg erindrer særlig en enkelt episode fra denne bevægede tid. Min mand var en dag rejst til København for at hente understøttelsen til de lockoutede arbejdere på Ejermanns fabrik, og alle arbejderne havde med familie og madkurve slået sig ned på mosen bag ved Hollandshus og ventede på hans hjemkomst med pengene. Men dagen gik, og min mand kom ikke hjem. Sent om aftenen måtte kammeraterne gå hjem uden penge, og det var naturligvis ikke blide ord, jeg måtte høre på i den anledning. Jeg selv fik en søvnløs nat, og kl. 5 stod jeg op og vandrede af sted mod København. Allerede på Vintapperbakken mødte jeg min mand, som mismodig fortalte mig, at han sammen med politiet havde tilbragt hele den foregående dag med at lede efter fagforeningens kasserer, som havde forbrugt kassens midler. Pengene var små dengang; jeg husker således, at en indsamling blandt min mands kolleger i Sverige blev til 4 kr. til hver lockoutet familie.

Vi boede kun nogle få år i Hollandshus. I 1903 flyttede vi ind i en lejlighed i mine forældres hus på Lundtoftevej, her hvor jeg endnu bor.

Tingbogen fortæller om det gamle Kongens Lyngby.

Af *Vald. Møller.*

Den 3. Oktober 1631 mødte Skolemesteren i Lyngby, Anders Frandsen, paa Tinge med en skriftlig Fuldmagt fra den Hæderlig og vellærde Mand, Hr. Hans Pedersen, Sognepræst til Lyngby Sogn: Kender jeg, Hans Pedersen, uværdig Guds Ords Tjener til Kgl. Majestæts Lyngby Sogn, at jeg Fuldmagt givet haver, og nu med dette mit aabne Brev Fuldmagt giver ærlig Mand, Anders Frandsen, Skolemester, her samme Sted, til at give ærlig og velagtede Mand, Hans Lauridsen i Virum et fuldkomment Afkald paa min kære Hustrus og Børns Vegne for det Formynderskab, som Hans Lauridsen har haft for mine Stifbørn, salig Villum Madsen og Torsten Hansen. Dette i alle Maader saa at være har jeg skrevet med min Haand og derunder trykt mit Signet.

Givet i Lyngby Præstegaard d. 12. Marts 1631

Hans Pedersen, egen Haand.

I Fuldmagten fik Hans Lauridsen (Kirkeværge) en Tak for sit redelige Formynderskab.

— Mærkeligt, at Præsten ikke ved denne Lejlighed benyttede sin nærmeste Medarbejder: Degnen, der jo i Rang stod over Skolemesteren; maaske har Skolemesteren ogsaa bestridt Degnekaldet.

Anno 1633, den 22. September, haver vi efterskrevne Anders Frandsen (Skolemesteren) i Lyngby og Michel Olufsen ibd. gjort Kontrakt og Forening mellem hinanden om Michel Olufsens Vaaning, som han ibor, med ærlig og velagtede Mand, Hans Lauridsens Vilje og Samtykke, samt i ærlige og velagtede Mands Nærvarrelse: Adrian Smed og Peder Sørensen (Mølleren) i Lyngby: At

Michel Olufsen med sin Hustru Sidse skal nyde, beholde og bruge de 4 Væggerum Hus, som han selv har opbyggt, deres Livstid med Haverum i den lille Gaard fra den 5'te Husstolpe og tvært over til Oluf Ennertsons Sidestolpe, saafremt de skikker sig, som ærlige, fattige Folk bør og anstaar. Og deslige at have sin Udgang neden igennem Haven fra den 4'de Husstolpe et Gærde at gaa og ret ned til den Hyld, som mig tilhører, med en Laage ud til Gaden, som de skal selv bekoste, og sig den anden Grund med Husrum og Haverum at fæste, nyde og bruge, mig til Gavn og Bedste og give aarlig Tribut af al den Vaaning til Kirken, saa længe jeg lyster den at besidde. At dette saa i Sandhed er og uryggeligen skal holdes, har vi ombedet ærlige og velagtede Danne-mænd Hans Lauridsen i Virum, Adrian Smed i Lyngby og Peder Sørensen, Lyngby, denne Kontrakt med os at underskrive og be-segle.

Actum Lyngby, d. 22. September A^o 1633

Anders Frandsen
egen Handt

Hans Lauridsen
(Signet)

Adrian Smed
(Signet)

Peder Sørensen
(Signet)

— 1642, da Michel Olufsen var død, fik Enken Sidse fornyet Kontrakten med Skolemesteren, saa hun fortsat kunne bo i den lille Vaaning.

Samme Aar berettede Fogden Sylvester Jacobsen, at i Virum holdes 2 Kroer, den ene af Christen Clemindsen, der skal have fæstet af Ridefogden, den anden af Laurids Sørensen. Oluf Hansen i Stokkerup havde i Sommer kun udsolgt 2—3 Tønder Øl. Sognefogden oplyste, at der i Stokkerup holdes Kro af Oluf Mortensen.

Herredsfoged Jens Mogensen i Lyngby.

Jens Mogensen havde fæstet en af Kirkens Gaarde i Lyngby (Kirken tilhørte da Kongen eller Kronen). Den 8. Februar 1665 blev han Herredsfoged i Sokkelund Herred og havde den Bestil-

ling til sin Død i Sommeren 1679. Efter Valborgs Dag dette Aar havde han ikke kunnet passe Herredsfogderiet paa Grund af Sygdom.

Hans Hustru Else Amalie var død 21. August 1676. Der var flere Børn i Ægteskabet og desuden en Stedsøn, Adam Mathiassen (Søn af Else Amalie). — Stedsønnen var ikke nærværende ved Skiftet, der afholdtes i November 1679, men Hans Nielsen, Lyngby, optraadte paa hans Vegne. Mærkeligt nok var der ikke bleven skiftet, da Else Amalie døde. Ved Skiftet efter Jens Mogensens nævnes to Børn: Lene, 13 Aar, og Birgitte, 10 Aar. Lene var født 1666, og Fadderne vidner om, at Jens Mogensens har hørt til de »estimerede«: Anna Hr. Valentins (Præsten), der bar, David v. Coln (paa Frederiksdal), Sylvester Jacobsen (den rige Sognefoged), Maren Mathises (Mathis Niensens *) Hustru fra Virumgaard; hun var Datter af Sognefogden Oluf Jørgensen) og Peder Larsen paa Fuglevad Mølle.

1677 døde en vis Ide hos Jens Mogensens. 1678 giftede han sig med Mette Olufsdatter, der overlevede ham.

I Boet blev fundet en Fortegnelse over dette af 11. Februar 1668, men det var en kendt Sag, at Jens Mogensens havde solgt og afhændet en Del deraf, saa man ikke kunde vide, hvad der var i Behold til Deling mellem Børnene, førend man faar nærmere Kundskab og Efterretning derom. Formynder for de to Pigebørn var Brygger Povel Larsen i København.

Fire Vurderingsmænd ansatte Gaardens Bygninger til 250 Slettedaler. Desuden havde Herredsfogden ladet bygge et Hus uden for Gaarden — ansat til 30 Dl.

Gaarden var nogenlunde, men heller ikke mer, besat med Kvæg og Redskaber. Det spores, at det økonomisk set er gaaet tilbage for Jens Mogensens de sidste 10 Aar.

I den *øverste Stue* fandtes 1 beslagen Fyrkiste, 1 Egekiste, 1 Natstol, 1 Skab med 4 smaa Døre, 7 ubetrukne Stole, 1 Meltønde med Sold, 1 Bænk og 1 Madkurv.

I den *daglige Stue*: 1 Tresur (Pengeskab) i Billedsniderværk med 3 Døre og Laase (12 Dl.), 1 Askeskive, 1 Nøgleskab, 1 Slagbænk, 1 Kistebænk med to Rum, 1 Højstol, 1 Sengested.

Nede i Kælderen stod 12 Øltønder.

*) Mathis Nielsen havde Hans Lauridsens Gaard.

Den tidligere afdøde Kones Seng stod endnu, og der laa en Hampedyne i den.

Herredsfogdens Gangklæder omfattede blandt andet: 1 Par Skindbukser, 1 graa Kappe, 1 sort Klædeskjole med Bukser (hans Stadstøj — ansat til 20 Dl.), 1 Vadmel-Rejsekjole. Af Kvindeklæder var der: 1 Silkekjole, 1 sribet Kjole, 1 graagrøn Kappe, 1 Hat med Baand for, 1 foret Hue af 3 Stykker Skind.

Alt dette Gods blev vurderet af Niels Bryde (Søn af Laurids Bryde) og Ole Pedersen i Lyngby.

Der var truffet Aftale med Jens Mogensens Efterfølger i Embedet (Hans Michelsen i Ballerup, udnævnt i August 1679), at denne vilde svare Boet en Del af Lønnen. Det kneb dog med at udrede Herredsfoged-Skæppen (i Byg), idet en Del af Gaardene i Herredet laa øde, og mange af Gaardbeboerne var forarmede. Hans Michelsen vilde dog betale Enken 36 Daler.

Jens Mogensens Naboer i Byen berettede, at der i Herredsfogdens Gaard havde været 2 blissede Foler, som han havde udlaant til sin Hustrus Svoger, Peder Pedersen i Slaglille. P. P. var gift med en Søster til Jens Mogensens Enke. P. P. skulde have Folerne til Hjælp til at pløje sin Jord. Dette bekræftede Tjenestekarlen Niels Jensen og Pigen Kirsten Christensdatter. Folerne blev vurderet til 20 Daler.

Hele Boets Formue udgjorde 1.415 Dl. 3 Mark 8 Sk. Derfra gik Gælden og Begravelsesomkostningerne.

Den 22. August 1679 ringede Lyngby Kirkeklokker, der blev holdt Ligprædiken, og Degnen sang over den afdøde, der i 2 Kister blev sat ned under Kirkegulvet, hvor hans første Hustru og en Datter hvilede.

Gælden var betydelig. Amtsforvalteren krævede 159 Dl. og i Krigsskat (fra 1676 — den skaanske Krig) 15 Daler.

Begravelsen var kostbar. Anton Lorenz, Snedker i København, skulde have 30 Dl. for 2 Ligkister, desuden for 11 Alen Lærred, som Jens Mogensen blev klædt i, og for 6 Alen sorte Baand. For Beslag paa Kisten forlangte Klejnsmed Herman Allers i København 18 Dl. Præstekonen Anne, Hr. Valentins, havde kaveret til Bryggeren og for hendes Bekostning ved Begravelsen for 32 Dl. For Varer til Sørgeklæder skulde Rasmus Cornelisen i København have 71 Dl.

Saa var det mere beskedent, naar Bager Christoffer Lytters kun skulde have 2 Daler for Brød til Begravelsen.

Kirkeskriveren Claus Toffe krævede 19 Dl. for Jord i Kirken til Jens Mogensens sal. Hustru, et af hans Børn og ham selv for Leiersted.

Hr. Hans Merchel havde udgivet 13 Dl. til Begravelsen, endvidere krævede han på de fattiges Vegne her i Sognet, ifølge Obligation af 8. September 1668, 33 Dl. + 30 Daler paa sin Hustrus Vegne, som Jens Mogensen havde været Formyndet for (Dato 2. Maj 1671); det var Resten af hendes fædrene Lod.

Gert Villumsen efter Obl. af 24. August 1671 86 Dl. Villum Johansen, Feldbereder i Slagelse, efter Obl. 24 Dl. Mr Arent paa Brede Mølle 12 Dl. Desuden skyldtes Folkeløn til adskillige. Også Gæld til mange i Hovedstaden.

Maren Nielsdatter, der var i Herredsfogdens Hus, havde 4 Dl. til gode for Syløn. Jacob Skolemester tilkom 7 Dl. for at skrive Breve til Bryllup og Begravelse samt Skoleløn. Svend Smed, Lyngby, for aarlig Ringen, for at stille Sejerværket og for andet Arbejde 21 Dl. Christen Skræder og Gabriel Skræder for Sørgetøj 11 Dl. Willum Jensen, Substitut, sangover den sal. Mands Lig 1 Dl.

Borgmester Jens Ebbesen i Slagelse krævede til Skat af en øde Gaard i Høve (stammede fra Jens Mogensens første Hustru) 48 Dl.

Samtlige Lyngby Bymænd vilde have 3 Dl. for den Brøst, der findes paa Tinghuset. Efter Jens Mogensens Forskrivelse havde han lovet at holde Tinghuset vedlige, efter at det var fuldstændig opbygget for 10 Aar siden (1660). 4 Mand synede Huset og sagde, at Istandsættelsen vilde beløbe sig til 6 Dl.

Skiftets Udgift til Ridefoged og Skifteskriver (Tingskriver Povl Nielsen i Lyngby) androg 40 Dl. Præsterne for Umage med Ligprædiken 10 Dl.

I alt beløb Gælden sig til 1088 Dl. 1 Mark 10. Sk. Der var altsaa 327 Dl. 2 Mark til Deling. Dyr og Gods blev saa udlagt til Kreditorerne. Børnene (de 2 Piger) fik Halvdelen, 163 Dl. 3 Mk. Adam Mathiassen tilkom der en Broderlod paa 81 Dl.; samme Beløb fik Jens Mogensens Efterleverske Mette Olufsdatter.

Kobbersmeden paa Brede Mølle, Mr Arent Meyer *), havde mistet sin Hustru, Abalone Nielsdatter, 1676 og holdt derfor

Skifte i Februar 1677 mellem sig og en 13aarig Søn, Christopher. Møllen ejedes af Kobbersmed Henrik Ehm i København, der altsaa var Mr Arents Husbond. Han havde Jens Mogensen, Herredsfogden, og Skriveren Povl Nielsen, Lyngby, til at overvære Skiftet.

Laurids Hansen fra Fuglevad Mølle og Jens Nielsen paa Brede vurderede Boet.

Lidt Jord har der hørt til Værket, idet Kobbersmeden holdt 2 Køer. Ellers var der meget Metal, Tin, Kobber og Messing, som blev vejet. Af Sølv fandtes en lille Kande med Bæger, 9 Sølvskeer, en Del Maller og 2 Kæder, der vejede 78 Lod og ansattes til 53 Dl. 2 Mark 8 Sk. Arent oplyste, at han i rede Penge havde 750 Slettedaler, samt at en Mand i Holsten skyldte ham, ifølge Obligation af 1656, 100 Rd. Mange andre havde Gæld til Boet, men den blev i flere Tilfælde anset for uvis. Der var ogsaa værdifulde Dynere og Lagen i Sengene, ligesom Abelones Klæder var særdeles gode.

Boets Formue sattes til 1333 Daler, som Far og Søn skulle dele ligeligt. Men Arent vilde af »sær faderlig Affection« tilstå Sønnen 750 Daler, som skulde sættes paa Rente til Drengens Bedste og anvendes til hans Opdragelse. Arents Husbond i København skulde have Indseende hermed, til Christopher var fyldt 18 Aar og selv kunde fortjene sit Brød. Paa Rettens Vegne har Jens Mogensen og Povel Nielsen underskrevet, tillige Henrik Ehm og Arent M. Meyer.

1676 lod Sognefoged Lars Nielsen, Lyngby, vurdere Boet efter sin Hustru Boel Christoffersdatter; der var 4 Børn, 3 Sønner og 1 Datter ved Navn Tyre Larsdatter.

Boet omfattede en stor og værdifuld Besætning. Nævnes kan en Klokkeko (8 Dl.) til at holde Dyrene sammen, naar de gik løse i Skoven, 2 fine Rideheste (à 18 Daler), Hopper med Føl samt mange Bistader ikke alene i Gaarden, men ogsaa nogle i Brønshøj, 7 i Vangede og 1 uden for Nørreport.

Af Stuer anføres Grønstuen, den daglige Stue og Korsstuen, alle

*) Titlerne var bestemt af Vedkommendes Rang: Hr. for Præster og Adelige, Mr (Monsieur) for studerede Degne og Sr. (Seigneur) for ustuderede Degne. Andre blev tituleret efter deres Virksomhed: Husmand, Gaardmand etc.

velmøblerede efter Datidens Skik. 1 vældig Bryggerkedel på $4\frac{1}{2}$ Lispund var 27 Dl. værd, medens Kakkelovnen i Stuen sattes til 18 Dl. Der har hersket Flid hos Sognefogden: 60 Alen Hørlærred var 15 Dl. værd. Gaardens Bygning, der havde adskillig Mangel, blev sat til 130 Dl.

Der var adskillig Gæld til Boet, hvis Formue beløb sig til 856 Dl.

Så oplyste Sognefogden, at han i Boet havde staaende en Arvepart, som hans Broder Oluf havde fået, da de den 11. December 1654 holdt Skifte i Stokkerup efter Faderen, Niels Larsen.

Men i den forrige Ufredstid bortrejste Oluf med de svenske Folk, og der var aldrig hørt nogen Tidende fra ham, saa det vides ikke, enten han er levende eller død efter saa mange Aars Forløb. Imidlertid lovede Sognefogden og hans Broder Hans Nielsen samt deres Søster Elsebet Nielsdatter, der var gift med Lars Nielsen Bryde i Lyngby, at hvis Broderen skulde komme tilbage til Egnen, ville de 3 Søskende udrede hans Arvepart på 244 Daler; det vilde blive godt 81 Dl. til hver. Det lovede de skriftligt.

Gælden ansloges til 575 Dl.; der var således 281 Dl. til Deling mellem Lars Nielsen og Børnene. Lars fik 140 Dl., hver af de 3 Sønner 40 Dl. og Søsteren Tyre maatte nøjes med en Søsterlod paa 20 Dl.

Betydeligt ringere var Lyngby-Smeden Jacob Svennesens Bo, da han skiftede efter sin Hustru, Margrete Phillipsdatter. Hele Indboet, Kvæget, Sæden beløb sig til 286 Daler. Huset i 14 Bindinger var kun 28 Daler værd. Gælden var 208 Daler, så der blev 77 Dl. 3 Mark til Deling mellem Smeden og hans 2 Sønner; disse blev hos Faderen, der lovede at forsyne dem med Føde og Klæder og at opdrage dem i »kristelig Optugtelse«.

Mindesmærker og skulpturer i Lyngby-Taarbæk Kommune uden for Sorgenfri Slots jorder.

Af V. Rud-Petersen.

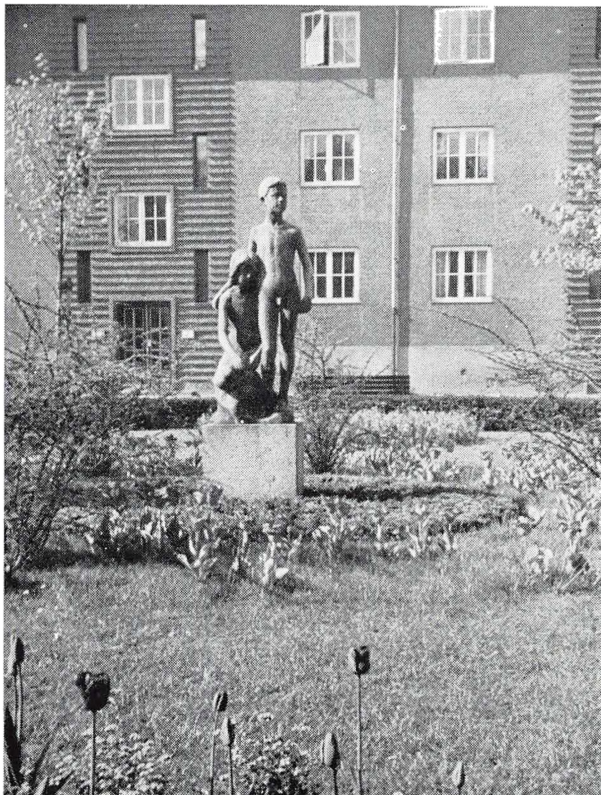
Det var tanken her at bringe fotografier samt en kortfattet beskrivelse af og historiske data — hvor disse findes — om de mindesmærker og skulpturer, som er opstillet i kommunen, og som ikke var omfattet af artiklen »Fredede bygninger, skulpturer, mindesmærker og oldtidsminder i Sorgenfri Slotshave og på de fra Sorgenfri Slot udskilte ejendomme« i Lyngby-bogen 1956. I slutningen af denne redegørelse er indsat et kort over kommunen med de enkelte skulpturers og mindesmærkers placering angivet ved tal, ligesom placeringen af de i artiklen i Lyngby-bogen 1956 omtalte bygninger, skulpturer m.v. er angivet ved tal på dette kort. I forbindelse med kortet og til forklaring af tallene er indsat emnelister over mindesmærker, skulpturer m.v. i de to artikler.

»Forår« – statuette på Ulrikkenborg Plads.

Midt i den store plæne med blomsterbedene på Ulrikkenborg Plads er billedhugger J. N. Sondrups bronzestatuette kaldet »Forår« opstillet. Statuetten, der er opstillet på en sokkel af kunststen, er udført i 1934; den er skænket kommunen af sagfører Henning Hansen.

»Morgengry«, siddende mandfigur i Folkeparken.

I den store plæne i Folkeparken ved stien langs Lyngby Sø er billedhuggerinden Helen Schous siddende mandfigur i bronze kaldet »Morgengry« opstillet. Skulpturen, der er opsat på en granitsokkel, er fra 1941, og den er skænket kommunen af direktør K. V. Bruun og fabrikant Axel Duckert.

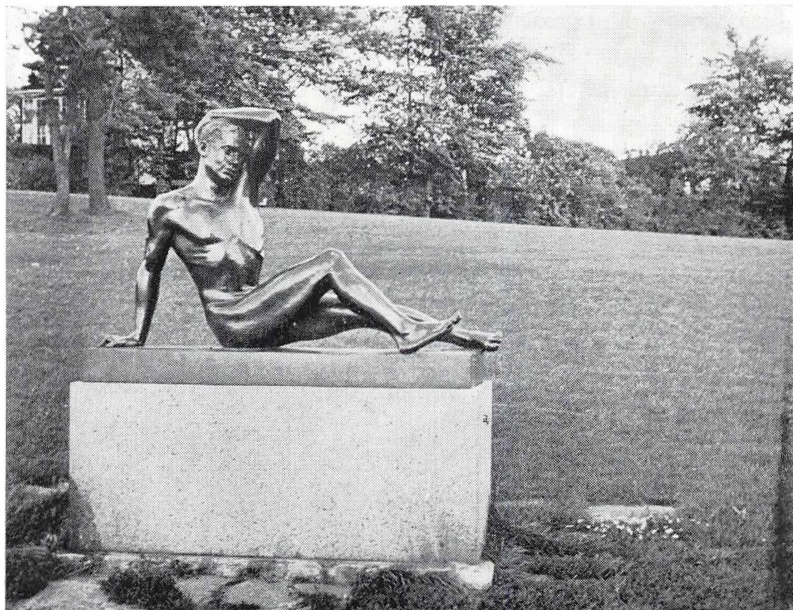
»Forår«.

Buste i Folkeparken.

På bakken i Folkeparken op mod hækken til bebyggelsen ved Viggo Stuckenbergvej er opstillet en buste i kunststen udført af billedhuggeren Helge Christoffersen — et minde om den danske husmoders indsats i årene 1940—45. Busten, der står på en cement-sokkel, er fra 1948 og har været udstillet på Charlottenborg; den er skænket af fabrikant Axel Duckert.

»En mand lærer en lille dreng at spille fløjte«, opstillet på Rustenborgvej.

I det lille anlæg mellem Rustenborgvej og broen over Fæstningskanalen til Sorgenfrivej er på en sokkel af kunststen opstillet en

»Morgengry«.

gruppe af billedhuggeren Otto Evens: »En mand lærer en lille dreng at spille fløjte«. Gruppen er efter tidens brug udført af zink, og den bærer endnu spor af at have været bemalet. Den er skænket kommunen 1920 af fabrikant Carl Frederiksen.

Evens udførte gruppen i Rom i 1859, og den var udstillet på Charlottenborg 1861 under ovennævnte navn. Originalen (i gips) findes på Statens Museum for Kunst; her kalder man manden en »fisker«, medens Weilbachs Kunstnerleksikon benævner ham en »neapolitansk fisker«. Gruppen er også opstillet ved Store Strandstræde i København (i bronze).

Mindesten for Johan Wilmann på Høstvej.

Lige foran pensionistboligerne over for Smedebakken er rejst en mindesten for Johan Wilmann.

Mindestenen, der er hugget i granit, er udført af billedhuggeren,

professor Johannes Bjerg og bærer følgende inskription: »Folketingsmand, Sogneraadformand J. Wilmann 1866—1928. — Rejst af Socialdemokratiet i Lyngby Kredsen«. Mindestenen er overtaget af Lyngby-Taarbæk Kommune.

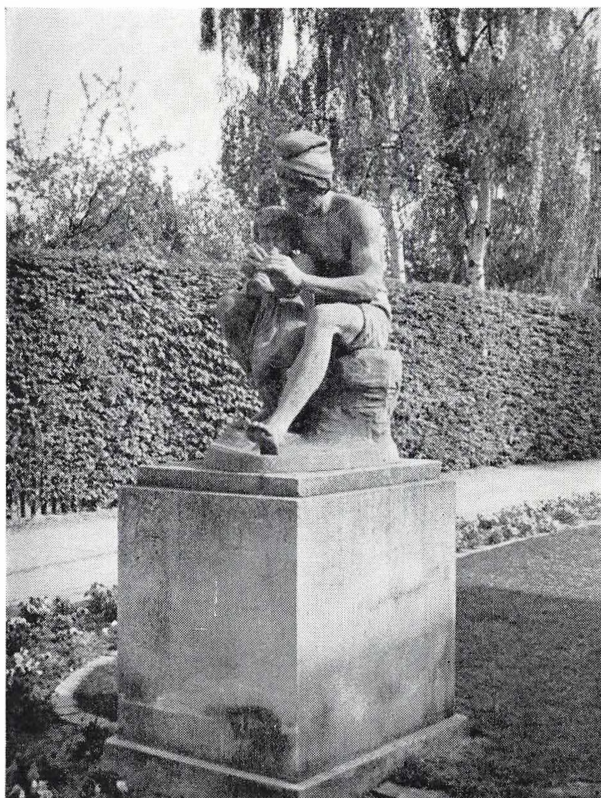

Buste i Folkeparken.

I den artikel, Johan Wilmanns søn, redaktør Preben Wilmann, har skrevet i Lyngby-bogen 1953, nævner han, at han finder placeringen af stenen symbolsk, idet én af de opgaver inden for den sociale forsyning, der havde hans fars varmeste interesse, var omhøvet for kommunens gamle mennesker, der et liv igennem havde lidt i det.

Relief: »Mand der høster«, opsat udvendigt på festsalen på alderdomshjemmet »Baunehøj«.

Til venstre for indgangen til festsalen på alderdomshjemmet »Baunehøj« er billedhuggeren Johannes Hedegaards relief »Mand

»En mand lærer en lille dreng at spille fløjte«.

der høster« opsat. Relieffet, der er udført i polychromt stentøj — på Den kgl. Porcelainsfabrik — er udført i 1959 og opsat af Lyngby-Taarbæk Kommune i 1960.

Symbolikken i »Mand der høster« ligger efter billedhuggerens mening dels i, at hjemmet ligger på en af de gamle gårdes jorder, dels i, at det er en fest- og begravelsessal ved et alderdoms- og

sygehjem, altså symbolsk: Modenheden og livserfaringen, der er groet frem til høsten.

**»Ung kvinde der fodrer fugle«,
opstillet på alderdomshjemmet »Baunehøj«.**

I haveanlægget imellem festsalen og sygehjemmet på alderdomshjemmet »Baunehøj« er på en granitsokkel opstillet Anker Hoffmanns »Ung kvinde der fodrer fugle«. Figuren, der er støbt hos

Mindesten for Johan Wilmann.

bronzestøber Rathje, er færdiggjort i 1959 og købt af kommunen; den er opstillet 1960.

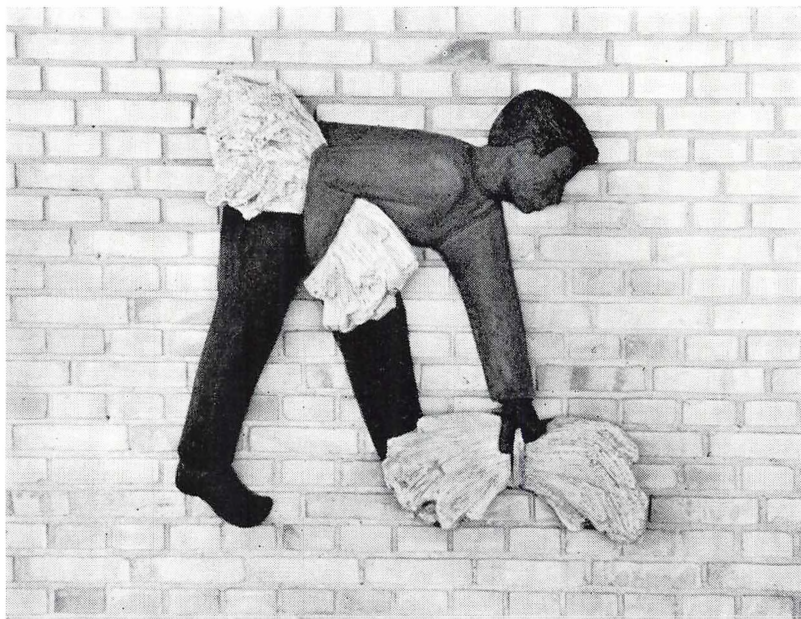
Klopstock-egen ved Prinsessestien.

Ved Prinsessestien lige syd for bebyggelsen ved Skovtoftebakken står Klopstock-egen.

Da egen har været udsat for mishandling, blev den i 1956 fredet på foranledning af Danmarks Naturfredningsforening. En mindre forlægning af Prinsessestien udførtes samtidig, og arealet nærmest egens stamme blev belagt med marksten. Udgifterne afholdtes af

Lyngby-Taarbæk Kommune med støtte af det Weimannske Fond, og det til forlægningen af Prinsessestien fornødne areal stilledes til rådighed af firmaet Johan Christensen & Søn.

Egen har fået navn efter den tyske digter F. G. Klopstock (1724—1803), der opholdt sig her i landet en årrække under Frederik V's beskyttelse. Klopstock havde sommerbolig i Lyngby, hvor han blandt andet havde sin gang i »Gramlille«, der i det 18.

»Mand der høster«.

århundrede havde ry som litterært og kunstnerisk samlingssted.

Redaktør E. Gribsø har i en artikel i Berlingske Tidende i marts 1956 rejst spørgsmålet om, hvorvidt det ikke var digteren, men en broder af ham (der var silkefabrikant, og som i en årrække også opholdt sig i Lyngby), som havde lagt navn til egen. Der findes intet bevis herfor, og artiklen slutter da også med, at »vi holder for, at det er den berømte digter og ikke silkemanden«.

Egen har derimod en tid været kaldt Monrads eg, hvilket der er en begrundelse for, idet politikeren og biskoppen D. G. Monrad, der

blandt meget andet skrev udkastet til juni grundloven 1849 og gennemførte almindelig valgret til den grundlovgivende rigsforsamling, har ejet Hummeltofte.

»Ung kvinde der fodrer fugle«.

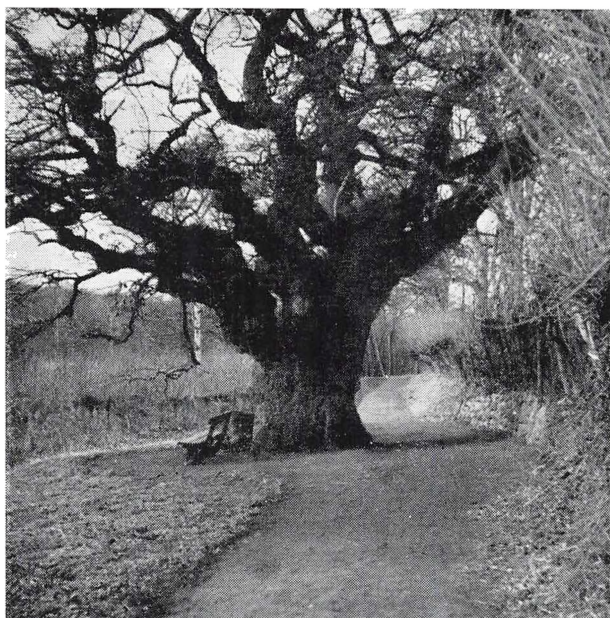
Louisekilden i Spurveskjulsskoven.

Ved Prinsessestien lige nord for Mølleåen og syd for børnehjemmet »Hummeltofte« ligger Louisekilden. Monumentet blev rejst af Hedevig Warnstedt for søsteren Louise.

Oprindeligt bestod monumentet af en sandstensopbygning med en kanneleret søjle med topvase, som dog ikke findes mere.

Ved en restaurering i 1930'erne blev omgivelserne ændret, således at stien nu løber neden for monumentet; herved er hovedindskriften kommet til at stå på den nuværende bagside:

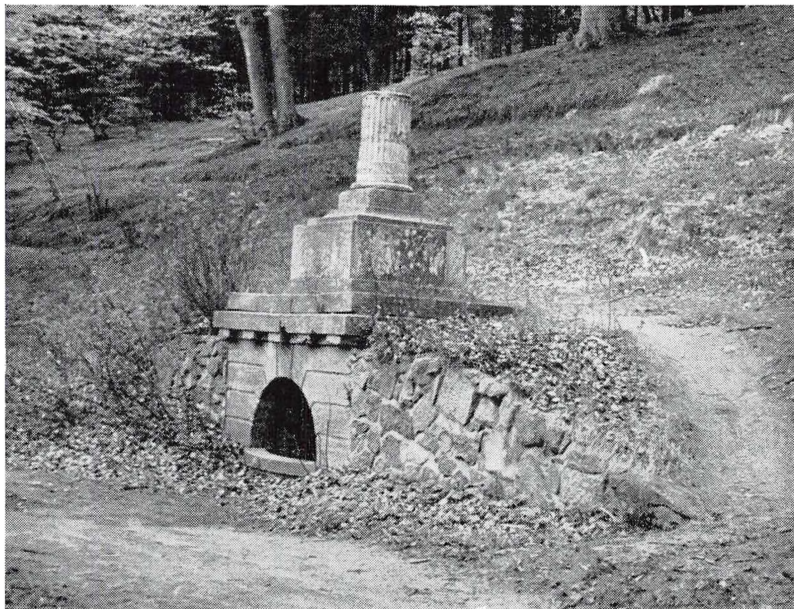
»I Aaret 1775 flyttede
 CHRISTIANA LOVISE WARNSTEDT
 hid at boe med mig paa Fridricsdal.
 I taknemmelig Erindring heraf, og
 for at pryde denne Kilde, som i samme
 Aar blev opdaget, er dette Mindes-Mærke
 i Aaret 1791 opretted
 af hendes Syster
 H. Schulin.«

Klopstock-egen.

På den side af monumentet, der nu vender mod stien, er indhugget en strofe af Joh. Nordahl Brun. Ved restaureringen blev denne inskription ophugget efter et trykt program fra indvielsen den 17. august 1791. Inskriptionen lyder:

»O Du! min Glædes og min Sorgs Deeltagerinde!
 som loed mig i Dit Skiød en anden Moder finde,
 Ei blot ved Fødsels Baand, men meer ved Venskab min,
 Dit Raad, Dit Mod, Din Trøst veiledde mine Trin.

Louisekilden

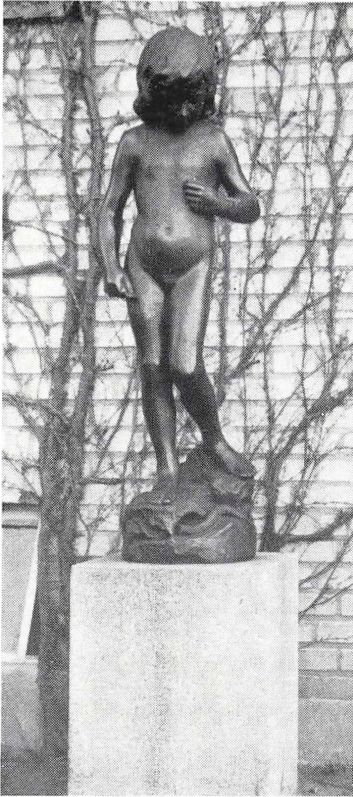
Hjortholm.

Min Søster! Himlen mig Dit Selskab vilde skienke,
 LOUISE blev min Deel, og jeg blev mindre Enke;
 Til Vidne derfor staaer et skønsomt Hjertes Gield
 Tilligemed Dit Navn paa dette Kildevæld.«

Sophie Hedevig Schulin, født Warnstedt (d. 1807), var enke efter Frederiksdals anden besidder. Hun bestyrede ejendommen for en umyndig søn og tog sin ældre søster Louise Warnstedt (d. 1813) i huset.

Bispeborgen Hjortholm ved Furesøen.

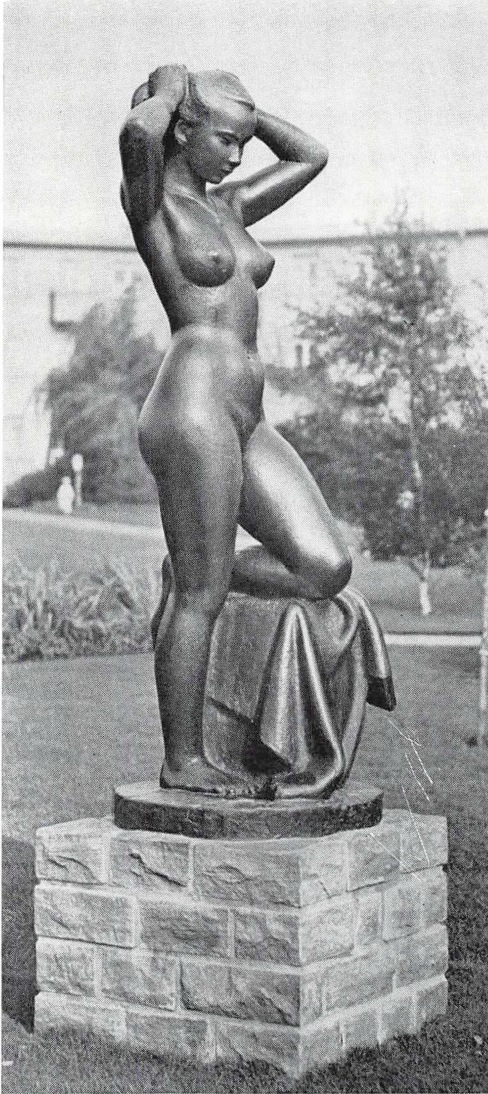
Lige nord for Mølleåens udløb fra Furesøen lå bispeborgen Hjortholm.

»Pige«.

»Dreng«.

»Stående kvinde sætter hår«.

I 1959 er nedlagt en granitsten med indhugget tegning af borgens grundplan. Over og under denne grundplan står følgende inskription:

»Moder der leger med sit barn«.

»Bispeborgen Hjortholm
opført ca. 1250 ødelagt 1535
og aldrig senere genrejst.

Denne sten er anbragt i
borgens porttårn.«

På historikeren Eiler Nystrøms initiativ foretoges i 1929—30 en omfattende undersøgelse og udgravning af borgens fundament under tilsyn af arkitekt Arne Nystrøm og med støtte af Carlsbergfondet og af ejeren, lensgreve Schulin, samt med hjælp på forskellig måde fra Lyngby-Taarbæk Kommune og Historisk-topografisk Selskab.

Denne udgravning bragte resultater, som overtraf alle forventninger, og hvorom der udførligt kan læses i Eiler Nystrøms bog »Lyngby Sogn i Fortid og Nutid«.

Efter at udgravning, opmålinger og beskrivelse af fundamenter var fuldført, foretoges en tilfyldning til det oprindelige terræn samt en reetablering af gårdsplads og voldgrave i overensstemmelse med det ved udgravningen konstaterede. Højen ved Mølleåens

udløb fra Furesøen og Hjortholmsbroen udjævnedes dog ikke, selv om det konstateredes, at den ikke stammer fra bispeborgen, men er fremkommet på et langt senere tidspunkt ved oprensning eller regulering af Mølleåen.

Hjortholm har været bispesæde fra omkring 1250. Den nævnes første gang 29. juni 1275 i en skrivelse fra biskop Peder Bang. Under Grevefejden blev borgen belejret og indtaget i 1535 af den

Hind med kalv ved Lindevangen.

holstenske grev Kristoffer. Af Roskildebisperne, der boede på Hjortholm, kan nævnes bisp Johan Jepsen (Ravensberg) og bisp Ingvar Hjort. Bisperne havde høvedsmænd på Hjortholm, af hvilke kan nævnes Klavs Neb og — den sidste — Peder Godske, der længe tappert holdt stand mod grev Kristoffer.

»Pige« og »Dreng« ved Virum Daghjem.

På hver sin side af indgangen til Virum Daghjem ud imod

Virumparken har kommunen på sokler af kunststen ladet opstille billedhugger J. N. Sondrups to bronzestatuetter »Pige« og »Dreng« fra 1949.

»Stående kvinde sætter hår«, opstillet i Virumparken.

I Virumparken har kommunen ladet Johs. Hansens bronze-

Buk ved Lindevangen.

statue fra 1950 »Stående kvinde sætter hår« opstille. Statuen, der står på en sokkel muret af Nexø-sandsten, har i 1951 været udstillet på Charlottenborgs forårsudstilling.

»Moder der leger med sit barn« – i Geelshaven.

På den store plæne i Geelshaven ud imod Frederiksdalsvej er billedhuggeren Johs. Hansens »Moder der leger med sit barn« opstillet — udført i bronze — på en sokkel muret af Nexø-sandsten.

Gruppen er udført i 1948 og opstillet af kommunen. Et mindre forarbejde til den har været udstillet på Charlottenborg.

»Siddende pige«.

To hjorte – ved Lindevangen.

På hver side af Lindevangen, hvor denne udmunder i Kongevejen, er foran butikkerne på cementsokler opsat en af billedhuggeren Jean Gauguins hjorte udført i bronze — mod syd bukken opsat 1939, mod nord hinden med sin kalv opsat 1940.

Boligselskabet, der opførte ejendommene, har ladet hjortene opsætte og i 1949 overdraget disse til kommunen.

»Siddende pige« – opstillet i anlægget Lundtoftevej 202.

I 1958 har kommunen opstillet Frantz V. Hansens »Siddende pige« i bronze i anlægget Lundtoftevej 202. Figuren, der er anbragt på en granitsokkel, er udført i 1954.

Mindesten for Adolf Oppermann.

I anlægget foran Statens forstlige Forsøgsvæsen ud mod Springføbivej er opstillet en mindesten over forsøgsvæsenets tidligere forstander Adolf Oppermann.

Stenen, der er fundet i Ravnsholte Skov i Nordsjælland, bærer følgende indskrift: »Adolf Oppermann Professor Dr.h.c. f. 14. Januar 1861 d. 15. November 1931 — Rejst af danske Forstkandidater«.

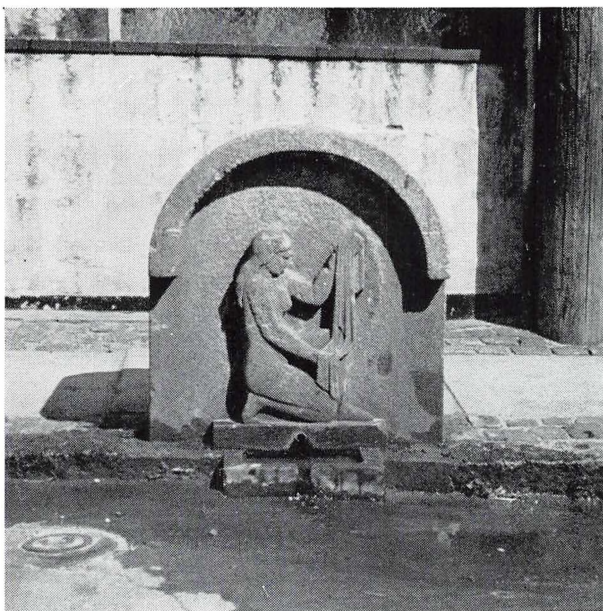
Afsløringen af stenen fandt sted den 14. december 1932 i overværelse af en talrig forsamling. Der blev talt af forstkandidat-

Mindesten for Adolf Oppermann.

foreningens formand, skovrider H. H. Biilmann, der overdrog stenen til Det forstlige Forsøgsvæsen, hvis forstander, dr. Bornebusch, takkede danske forstkandidater for rejsningen af mindesmærket.

Adolf Oppermann (1861—1931) blev forstkandidat 1883, ansat ved skovbrugsundervisningen samme år og professor i skovbrug 1895—1917. Fra 1901 til sin død var han leder af Statens forstlige Forsøgsvæsen.

Kildesten med relief af badende pige.

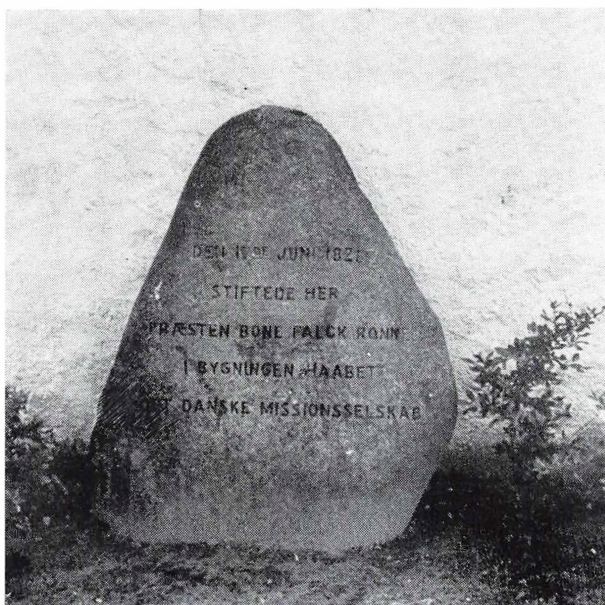
Kildesten med relief af en badende pige, opstillet på Nordre Molevej i Taarbæk.

I 1935 opstillede kommunen Frantz V. Hansens kildesten med relief af en badende pige hugget i Nexø-sandsten ved kantstenen på Nordre Molevej i Taarbæk. Vandet løber ud i en lille flad skål, hvor hunde og fugle kan drikke, og overløbsvandet løber herfra videre ud i rendestenen.

**Mindesten for stiftelsen af Det danske Missionselskab,
opstillet ved Taarbæk Skole.**

På Taarbæk Skoles legeplads lige ud til Taarbæk Strandvej er opstillet en mindesten med følgende indskrift: »Den 17. Juni 1821 stiftede her Præsten Bone Falck Rønne i Bygningen »Haabet« Det danske Missionselskab«.

Fra T. Løgstrups »Det danske Missionselskabs Historie« skal

Mindesten for stiftelsen af Det danske Missionselskab.

om dette stiftelsesmøde citeres: »Og »med den gladeste Beredvilighed« stiftedes saa »Det danske Missionselskab« af de Tilstedeværende. 63 Personer af alle Stænder tegnede sig for Bidrag som Medlemmer af Selskabet, deriblandt 8 Kvinder. Af Præster var der kun Rønne. »Trængselen var for stor den Dag til at kunne vælge Bestyrelse og skrive Love««. Det var små forhold, man begyndte under; i dag ejer selskabet en stor bygning i Hellerup med mødelokaler, bibliotek, pensionat og missionærboliger.

Bygningen »Haabet« ejedes oprindeligt af to englændere og bar dengang navnet »Neptunus«; da Falck Rønne fik bygningen overdraget, ændrede han navnet. Efter en istandsættelse blev huset i en sådan stand, at det kunne bruges både til bede- og skolehus, hvortil det brugtes i 1864, da Taarbæk fik sit eget bedehus

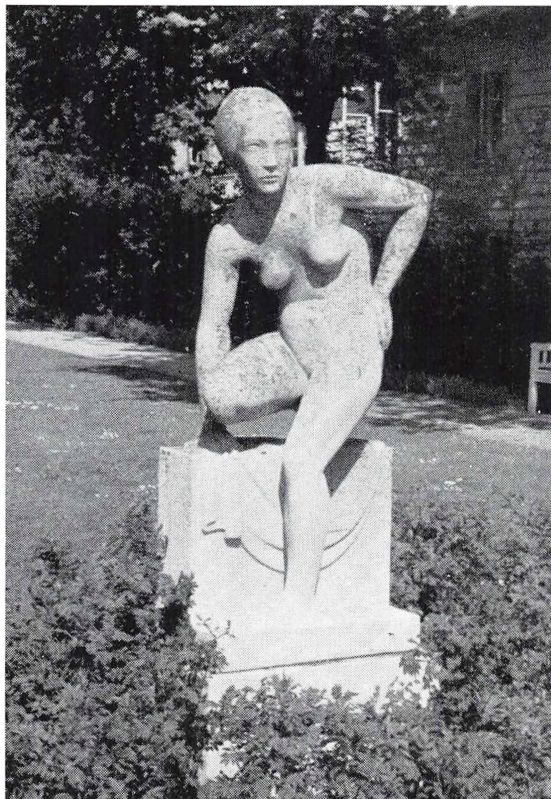
Drengestatue i Taarbæk.

(kapellet i Dyrehaven); fra den tid blev stedet alene brugt til skole. Taarbæk Skole er sidst i 1956—57 blevet udvidet og moderniseret og kan nu rumme ca. 350 børn.

Bone Falck Rønne var sognepræst ved Lyngby Kirke i 31 år (1802—1833). Han er begravet på Lyngby Kirkegård. Rønne var en meget virksom og gudsfrygtig mand, om hvis virke findes en hel del litteratur.

Drengestatue i anlægget Taarbæk Strandvej 80.

I buskadset i anlæggets sydlige side står ingeniør Godtfred Larsens drengestatue, der forestiller en dreng, der lader vandet fra en våd svamp, som han holder på hovedet, løbe ned over sig. Statuen

»Badende pige«.

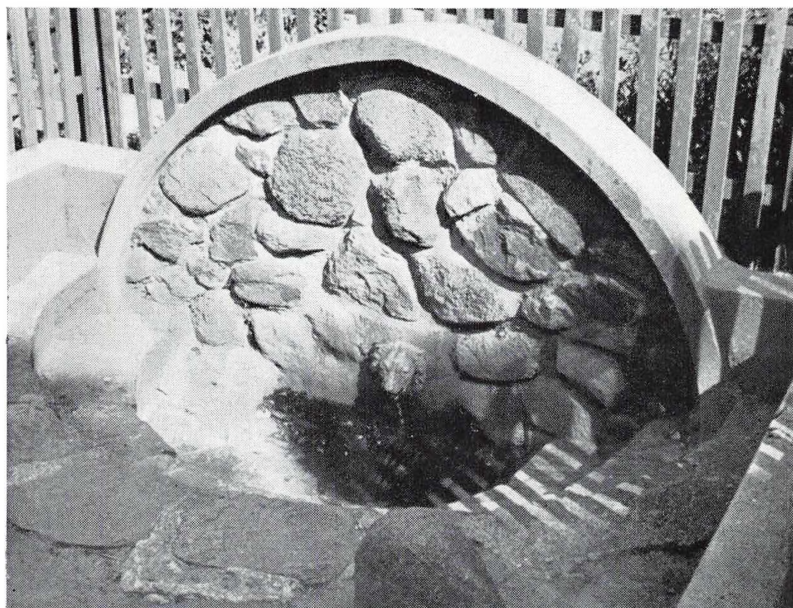
er udført i kunststen, og soklen er af cement. Statuen, der er fra 1949, er skænket kommunen af kunstneren.

»Badende pige« – i anlægget Taarbæk Strandvej 80.

På plænen i anlægget Taarbæk Strandvej 80 er Frantz V. Hansens »Badende pige« fra 1936 opstillet. Figuren er udført i kunststen, og den står på en sokkel af samme materiale.

Taarbæk Kilde – på Taarbæk Strandvej ved Kildevej.

På Taarbæk Strandvej mellem Kildevej og Sommervej ligger Taarbæk Kilde. Opbygningen omkring kilden, der er forsænket under fortovets terræn, fremtræder i dag som en kampestenssætning med et løvehoved af zink, hvorfra vandet løber.

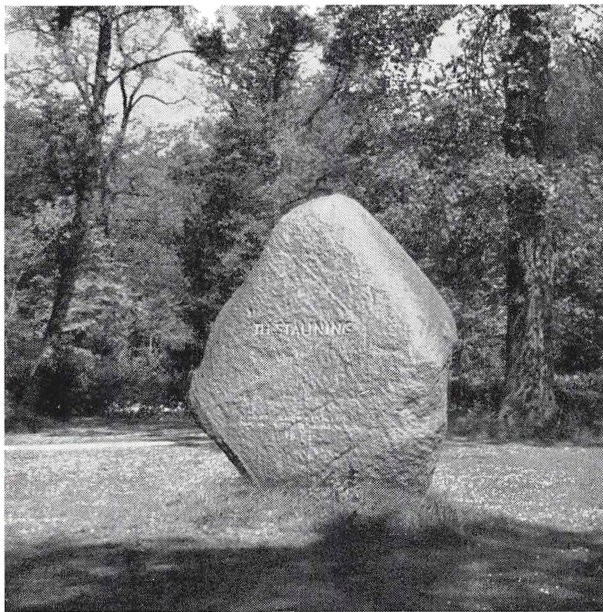
Taarbæk Kilde.

Mindesten for Stauning i Klampenborg.

På Staunings Plæne i Klampenborg har Danmarks Naturfredningsforening rejst en stor mindesten i granit for statsminister Th. Stauning.

Det var redaktør Carl A. Andersen (nu dagbladet »Aktuelt«), der tog initiativet i denne sag og blev opmærksom på stenen, der under planeringen af terrænet i Valby-Parken blev fundet i skråningen mod Ellebjergvej. Den bærer følgende indskrift: »Th. Stauning. — Rejst i Taknemmelighed af Danmarks Naturfredningsforening«.

Ved stenens afsløring talte blandt andre naturfredningsforeningens daværende formand, kunstmaler Erick Struckmann.

Mindesten for Th. Stauning.

Studenterkilden ved Enghavevej.

Uden på restaurationsbygningen »Studenterkilden« har restauratør Humlebæk i 1927 ladet opsætte en mindetavle, som ganske kort trækker stedets historie op for den besøgende. Inskriptionen lyder:

»Til Minde om Aarene 1854—58, da Studenterne Vengel, Winge, Guldborg og van Deurs boede her. I den Tid fuldførte de den kendte Silhuetfrise, som endnu er bevaret. Aaret 1854 navngav de Stedet her ved Fundet af et Kildespring. Dette Hus var ofte Samlingssted for mange af vore kendte Mænd. — —

Om den glade Flok, som til Kilden drog, taler nu Mindernes tavse Sprog«.

Selve kildemonumentet, som findes i haven, fremtræder nu som en granitopbygning med et modelleret hoved af en faun, omgivet af kampesten.

Endelig findes også i haven opstillet på en sokkel muret af

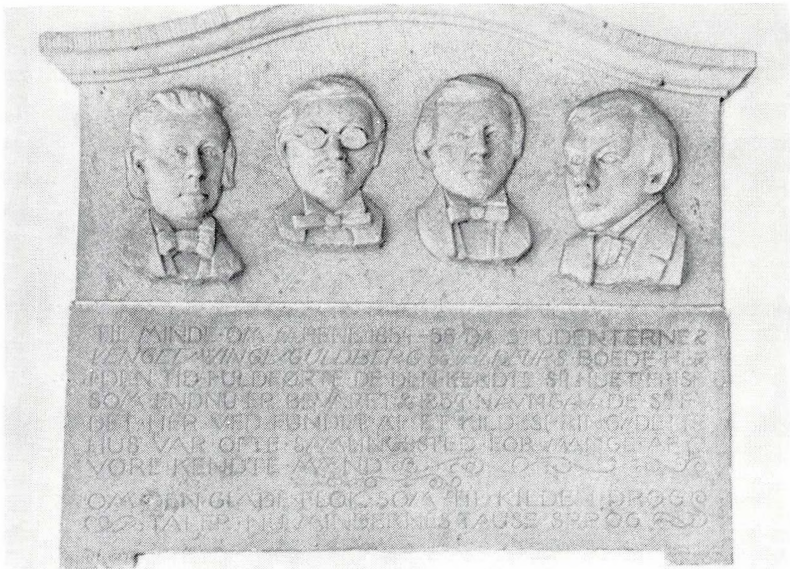
Nexø-sandsten en statuette i sandsten forestillende en dobbeltfigur »Ydmyghed og hovmod«. Figuren fandtes i ejendommen »Heslehøjs« have, da direktør Ole Olsen i 1915 købte denne. Da han senere, i 1933—34, udstykkede ejendommen, blev figuren solgt, til hvem vides ikke; men det kan med sikkerhed siges, at den efter omlægningen af »Studenterkilden«s have i 1945—46 fandtes her.

Kongekilden ved Enghavevej.

Af det oprindelige kildemonument findes en udhulet søsten med løvehoved af jern, igennem hvis mund vandet løber.

Den nuværende restauratør for restaurant »Kongekilden« har flyttet denne kumme op i skrænten mod Enghavevej, hvor han efter en gammel tegning mener at kunne fastslå, at den oprindelige kilde har ligget, og hvor der endnu til tider kan ses »naturligt vand«.

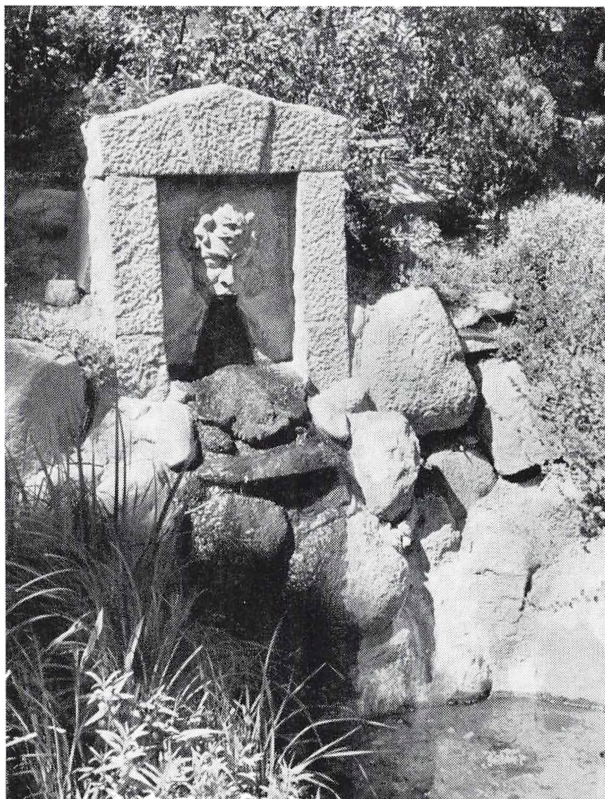
Selve kildespringet menes at være fra det attende århundrede. Omegnens kvinder havde i 1866 vaskeplads ved kilden.

Relief på restaurant »Studenterkilden«.

Hjortekilden i Dyrehaven.

Ved Hjorteengen nord for Fortunvejen midt imellem Fortunen og Klampenborg findes Hjortekilden, der nu fremtræder som en granitopbygning med kampestenssætning omkring.

Studenterkilden.

Kilden har naturligt fået sit navn, fordi hjortene kom og drak her.

Kirsten Pils Kilde i Dyrehaven.

Kirsten Pils Kilde, der ligger ved vejen fra Klampenborg til Fortunen i skråningen ned mod Kildesøen, er sidst restaureret og nyordnet 1917—18 af Gentofte—Lyngby Hospital under ledelse

af arkitekt Magdahl-Nielsen. Den fremtræder nu som en sandstensopbygning i skrænten. Kummen, som vandet løber ud i, er sænket fire trin under det omliggende terræn.

»Ydmyghed«.

Kildeindskriften, som den findes i dag, stammer fra en istandsættelse omkring 1750, som stiftamtmanden, grev C. D. Reventlow, lod foretage; den lyder:

»Det Kilde-Væld, som her sit Udløb haver taget,
Er af Kirstine Pil først fundet og opdaget;

Ao 1583.

Men nu til manges Lyst og Nytte sat i Stand
Ved Grev af Reventlouw som Stiftsbefalingsmand.

Ao 1750.«

Denne kilde, der oprindelig var en undergørende valfartskilde, er ubetinget den af kilderne i Københavns omegn, der er blevet den mest kendte.

»Hovmod«.

Kildeindskriften oplyser, at den er fundet 1583 af Kirsten Pil; desværre vides det ikke, hvem hun var. Omkring 1730 blev den istandsat af dansemester ved hoffet Henrich Brinchman og parykmager Joh. Christopher Greve. Ved den lejlighed opsattes en sten med følgende indskrift:

»Naturen viser her, hvad godt den har i Eje,
Da Kilden brød sig ud af hine skjulte Veje.
Kirstine Pil var den, som fandt det Kilde-Vand,

1583

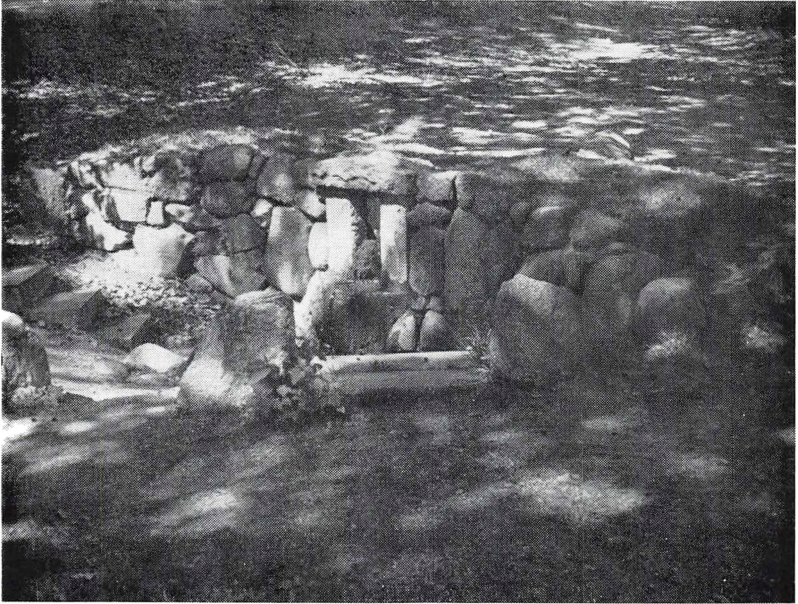
Som blev ved Brinchman og ved Greve sat i Stand,
1732.«

Efterhånden som tiden gik, voksede forlystelserne op omkring kilden og fortrængte det oprindelige nytteformål, således at kilde-

Kongekilden.

udflugterne med de dertil hørende forlystelser og materielle nydelser blev de besøgendes hovedformål. Først i 1820'erne flyttede forlystelserne ud øst for Kildesøen, og i 1830'erne blev »Dyrehavsbakken« stedets gængse navn. Nystrom nævner i sin bog, hvorledes tilstrømningen til Dyrehaven og Dyrehavsbakken steg: »En Søndag Eftermiddag i Juli 1831, da Majestæten aflagde sit

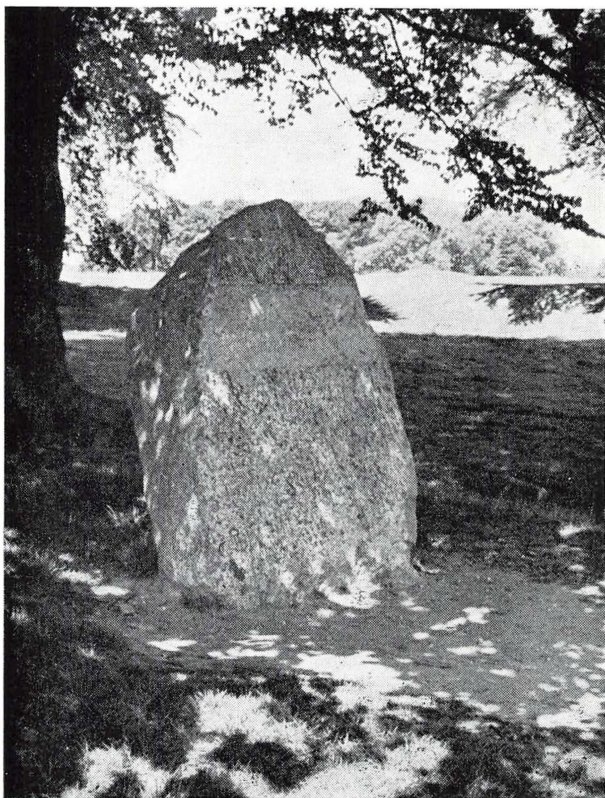

Hjortekilden.

Kirsten Pils Kilde.

aarlige Besøg, skal der være mødt henimod 50.000 Mennesker fra København og Omegn; tør man blot nogenlunde stole paa Tallet, maa en Tredjedel af Hovedstadens samlede Befolkning have været i Dyrehaven«.

Den slesvigske sten.

Den slesvigske og den skandinaviske sten i Dyrehaven.

Syd for Eremitageslottet lige øst for Christiansholmsvej står de to mindesten.

Den slesvigske sten står omtrent helt ud til vejen, og den bærer følgende indskrift: »Intet Danmark uden Slesvig, intet Slesvig uden Danmark«. — Stenen er rejst i anledning af de nationale

stævner omkring den anden slesvigske krig og til minde om slesvigernes besøg den 30. juli 1862 og den 5. september 1865. Før i tiden holdtes årlige grundlovsfester ved Eremitagen og ved den slesvigske sten.

Den skandinaviske sten står lidt mere tilbagetrukket inde mellem træerne; den er ligesom den slesvigske sten en ubehandlet granitsten, men i modsætning til den slesvigske sten bærer den skandinaviske ikke nogen indskrift. Den er rejst til minde om de første nordiske studentertog i 1840'erne og om et nordisk møde i 1845.

Den skandinaviske sten.

Benyttet litteratur m. m.

E. Nystrøm: Lyngby Sogn i Fortid og Nutid. 1934.

S. Kaulberg: Mølleaaen og dens Søer. 1944.

Harry Kaae: Prinsessestien. 1945.

De tidligere af Historisk-topografisk Selskab for Lyngby-Taarbæk
Kommune udgivne Lyngby-bøger. 1933—1959.

Berlingske Tidende 8. marts 1956.

N. Bundgaard: D.M.S.s Historie. 1.

T. Løgstrup: Det danske Missionsselskabs Historie.

Fotografierne er optaget af V. Rud-Petersen, med undtagelse af Wilmanns mindesten, Klopstock-egen, »Moder der leger med sit barn« samt »Stående kvinde sætter hår«, hvoraf fotografier er udlånt af Lyngby-Taarbæk Kommunes fotoarkiv.

Oplysninger er givet af:

Museumsinspektør, fru Bente Skovgaard, Statens Museum for
Kunst,

Billedhuggeren Johannes Hedegaard,

Billedhuggeren Anker Hoffmann,

Billedhuggeren Johannes Hansen,

Billedhuggeren Jean Gauguin,

Billedhuggeren Frantz V. Hansen,

Landsretssagfører Eugen Olsen,

Forstander, dr. agro E. Holmsgaard, Statens forstlige Forsøgs-
væsen,

Det danske Missionsselskab,

Danmarks Naturfredningsforening samt

Redaktør Carl A. Andersen, »Aktuelt«.

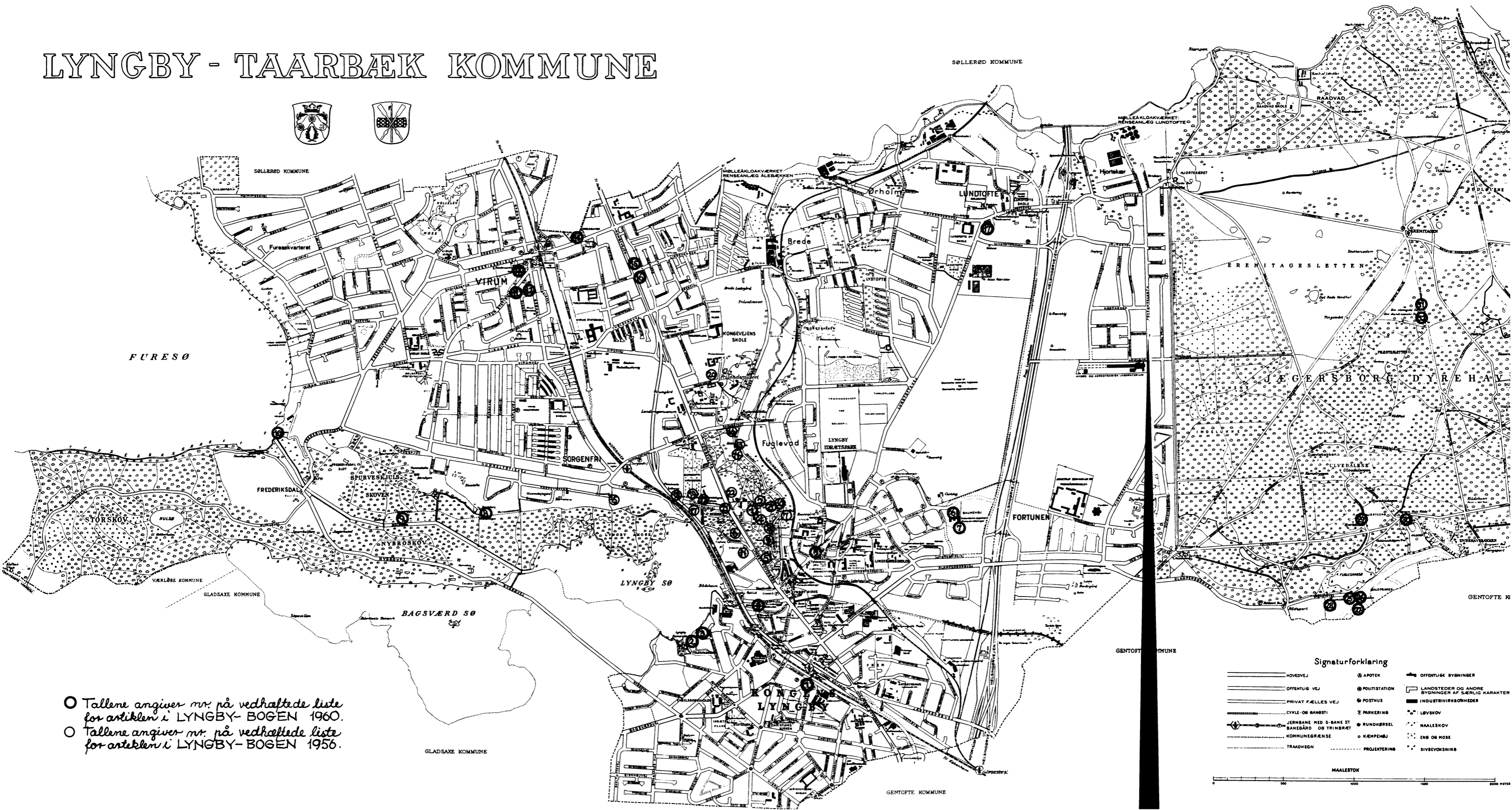
**Emneliste til J. A. C. Rastrups og V. Rud-Petersens artikel i
Lyngby-bogen 1956.**

1. Sorgenfri Slot fra haven.
2. Buste af Frederik V.
3. Marmorstøtte med portrætsilhouet af prinsesse Sophie Frederikke.
4. Granitstøtte med portrætmedaillon af dronning Caroline Amalie.
5. Schweizerhuset.
6. Norske Hus.
7. Musikhuset med komponiststenene.
8. Stuckenbergs bæk.
9. Genforeningsstenen.
10. Mindesten for Gyrithe Lemche.
11. Frieboeshvile.
12. Lottenborg.
13. Kilden.
14. Christian VII's bøg.
15. Prinsessehøj.
16. Bronzealdersten, Skovbrynet.
17. Bronzealdersten i gården over for Sorgenfri Kirkegård.
18. Mindesten for dr.phil. h.c. Harald R. Christensen.
19. Kvindefigur på Sorgenfri Kirkegård.
20. Statue af J. C. la Cour.
21. Mindesten for Emil Piper.
22. Sorgenfri gartnerbolig.

Emneliste til V. Rud-Petersens artikel i Lyngby-bogen 1960.

1. »Forår«.
2. »Morgengry«.
3. Buste til minde om den danske husmoders indsats i årene 1940—45.
4. »En mand lærer en lille dreng at spille fløjte«.
5. Mindesten for Johan Wilmann.
6. Relief: »Mand der høster«.
7. »Ung kvinde der fodrer fugle«.
8. Klopstock-egen.
9. Louisekilden.
10. Hjortholm.
11. } »Pige« og »Dreng« foran Virum Dagshjem.
12. }
13. »Stående kvinde sætter hår«.
14. »Moder der leger med sit barn«.
15. Hind med kalv ved Lindevangen.
16. Buk ved Lindevangen.
17. »Siddende pige«.
18. Mindesten for Adolf Oppermann.
19. Kildesten med relief af badende pige.
20. Mindesten for stiftelsen af Det danske Missionselskab.
21. Drengestatue i Taarbæk.
22. »Badende pige«.
23. Taarbæk Kilde.
24. Mindesten for Th. Stauning.
25. Relief på restaurant »Studenterkilden«.
26. Studenterkilden.
- 27 a. »Ydmyghed«.
- 27 b. »Hovmod«.
28. Kongekilden.
29. Hjortekilden.
30. Kirsten Pils Kilde.
31. Den slesvigske sten.
32. Den skandinaviske sten.

LYNGBY - TAARBÆK KOMMUNE

○ Tallene angiver nr. på vedhæftede liste for artiklen i LYNGBY-BOGEN 1960.
 ○ Tallene angiver nr. på vedhæftede liste for artiklen i LYNGBY-BOGEN 1956.

Signaturforklaring

HOVEDVEJ	APOTEK	OFFENTLIGE BYGNINGER
OFFENTLIG VEJ	POLITISTATION	LANDSTEDER OG ANDRE BYGNINGER AF SÆRLIG KARAKTER
PRIVAT FÆLLES VEJ	POSTHUS	INDUSTRIVIRKSOMHEDER
CYKLE- OG GÆSTVEJ	PARKERING	LØVSKOV
JERNBANE MED S-BANE ST. SÆNGÅRD OG TRINBRÆT	RUNDKØRSEL	MAALESKOV
KOMMUNEGRENSE	KÆMPEHJ	ENG OG MOSE
TRADITION	PROJENTERING	SIVBEVOKSNING

MAALESTOK
 0 500 1000 1500 2000 METRER

Historisk-topografisk Selskab for Lyngby-Taarbæk Kommune.

Selskabet er stiftet ved et møde på Grundtvigs Højskole i Fuglevad den 27. oktober 1927 og har til formål at vække interesse for og fremskaffe og udbrede oplysninger om Lyngby-Taarbæk Kommune i fortid og nutid i historisk, topografisk, økonomisk og kulturel henseende. Formålet søges opnået ved afholdelse af foredrag, ved ekskursioner og ved udgivelse af skrifter.

Medlemsbidraget er 5 kr. årligt. (For husstandsmedlemmer 1 kr.)

Indmeldelse kan ske ved henvendelse til kassereren eller til et af bestyrelsens medlemmer.

Bestyrelsen 1960.

Stadsingeniør J. A. C. Rastrup, formand.
 Overbibliotekar Aage Børresen, næstformand.
 Kontorchef P. Lauritsen, kasserer.
 Befragter H. V. Holsøe, sekretær.
 Borgmester Paul Fenneberg.
 Pastor Poul Gamrath.
 Værkfører Svend Aage Larsen.
 Direktør H. J. Lemche.
 Fhv. sognerådsformand Ingv. Nørgaard.
 Ekspeditionssekretær, cand.polit. Vagn Otterstrøm.
 Overinspektør Kai Uldall.

HISTORISK-TOPOGRAFISK SELSKABS PUBLIKATIONER.

- Nr. 1. V. Fraas: Skoleforhold i Lyngby-Taarbæk Kommune gennem Tiderne. 1929 Kr. 1,00
- Nr. 2. Lyngby-Bogen 1933, Gyrithe Lemche: Lyngby set i Rundskue fra Kirkebakken 1810. Johan Lemche: Sorgenfri fra ca. 1200 til vore Dage. Nogle Data. J. Rambøll: Frederiksdal omkring 1735. C. V. Otterstrøm: Hulsø og de gamle Karpedamme. J. Rambøll: Damfiskeri ved Frederiksdal. Gyrithe Lemche: Breve fra Christian Winther til Alvilde Müffelmann .. (Udsolgt)
- Nr. 3. Lyngby-Bogen 1934, bl.a.: Gyrithe Lemche: Den Bernstorffske Vennekreds i Lyngby. J. Rambøll: De Virum Bønder paa Kristian den Fjerdes Tid Kr. 2,50
- Nr. 4. Lyngby-Bogen 1935, bl.a.: J. A. C. Rastrup: Byggeforhold i Lyngby-Taarbæk Kommune efter 1870. Johan Lemche: Under »Sorgenfris« Enemærker Kr. 2,50
- Nr. 5. Lyngby-Bogen 1937, bl.a.: A. C. Tandrup: By og Bol. A. C. Tandrup: Fra Udskiftningen af Lyngby Bondejord i Aaret 1777. Johan Lemche: Lyngby Bys Bondejord paa Udskiftningens Tid (1777—78) Kr. 2,50
- Nr. 6. Lyngby-Bogen 1939, C. M. Smidt: Lyngby Kirke. H. A. Rosendal: Nogle Meddelelser om Præster i Lyngby efter Reformations-tiden Kr. 2,50
- Nr. 7. Sagregister til Lyngby-Bogen 1933—39 Kr. 1,00

- Nr. 8. Lyngby-Bogen 1941, Vilhelm Marstrand: Kongens Lyngby. Landsbybebyggelsens Opstaaen og Udvikling (Udsolgt)
- Nr. 9. Lyngby-Bogen 1943, A. C. Tandrup: Det kommunale Styre i Lyngby-Taarbæk Kommune 1842—1892 Kr. 5,00
- Nr. 10. Lyngby-Bogen 1946, J. A. C. Rastrup: Gyri-the Lemche. Johan Lemche: Minderuner. Georg Lehwald, Ulrikkenborg: Spredte Erindringer fra min Ungdom. H. V. Rygner: De gamle Gaarde i Lyngby. Preben Wilmann: Johan Wilmann. Johan Lemche: Omkring »Store Kro« i Kongens Lyngby Kr. 5,00
- Nr. 11. Lyngby-Bogen 1948, P. V. Glob: Oldtidsminder i Kongens Lyngby og Dyrehaven Kr. 5,00
- Nr. 12. Lyngby-Bogen 1949, A. C. Tandrup: Lyngby Sogn i Modgangs Dage. Aage Dannemand Jensen: Af Vinhandler Hans Bruun Ellers »Tildragelser«. Valdemar Møller: Fra det gamle Lyngby. Fra Tingbøger og Kirkebøger for Lyngby Sogn 1633—1636 1650—1670. Johan Lemche: Da »Eremitagen« var i Fare-zonen. Johan Lemche: Minderuner II. Gyri-the Lemche: To Lyngby Digte Kr. 5,00
- Nr. 13. Lyngby-Bogen 1953, J. A. C. Rastrup: Historisk-topografisk selskabs første 25 år. Andrea Kibenich: Lidt om de tre små byer i Dyrehaven. Johan Lemche: Tove på Hjortholm. J. A. C. Rastrup: Lundtofte by og sogn Kr. 5,00
- Nr. 14. Lyngby-Bogen 1956, A. C. Tandrup: De tre familier Lund i Kongens Lyngby og Fuglevad i det 19. århundrede. P. Gamrath: Fra Taarbæk Sogn. Karen Christensen: »Fra Balber Kræstersens Dave«. F. M. Madsen: Fra Brede om Brede. (Med bidrag af: Signe Veel, Andreas Schmidt, Peter Petersen, Chr. Nielsen

- og Niels E. Daverkosen). Valborg Orlamundt: Erindringer fra Kongens Lyngby i slutningen af det nittende og begyndelsen af det tyvende århundrede. Hans Hansen: Nogle erindringer fra min barndom i Lyngby. J. A. C. Rastrup og V. Rud-Petersen: Fredede bygninger, skulpturer, mindesmærker og oldtidsminder i Sorgenfri Slotshave og på de fra Sorgenfri Slot udskilte ejendomme Kr. 5,00
- Nr. 15. Lyngby-Bogen 1959, Svend Thorsen: Bonde-dreng på Lyngby-egnen. Poul Knudsen: Barn-doms minder fra Bondebyen i Kongens Lyngby. Vald. Møller: Visesangeren i Kongens Lyngby. Christian Hansen: Mine erindringer om Virum og Frederiksdal fra først i 1880'erne til ca. 1950. Kai Uldall: Frilandsmuseet ved Sorgenfri. J. A. C. Rastrup: Kongens Lyngby bondejord indtil år 1766 og Fortunbyen i Kongens Lyngby Kr. 12,00
- Nr. 16. Lyngby-Bogen 1960, Svend Thorsen: I den gamle skolegård på Lyngby Hovedgade 50 år efter. Anna Lundberg (v. Ingv. Nørsgaard): Erindringer fra Kongens Lyngby. Vald. Møller: Tingbogen fortæller om det gamle Kongens Lyngby V. Rud-Petersen: Mindesmærker og skulpturer i Lyngby-Taarbæk Kommune uden for Sorgenfri Slots jorder.. Kr. 10,00
- Nr. 17. Gyrithe Lemche: En Dag i September 1770 .. Kr. 1,00
- Nr. 18. Aage Bertelsen: Oktober 43. Oplevelser og Tilstande under Jødeforfølgelsen i Danmark Kr. 10,00
- Nr. 19. 111 Billeder fra Lyngby-Taarbæk. Billedhæfte udgivet af Lyngby-Taarbæk Kommune i anledning af Den tekniske Forvaltnings 50 års jubilæum den 1. april 1954 Kr. 7,00
- Nr. 20. Svend Thorsen: Fra Kongens Lyngby til Folkets. Tanker over et billedhæfte Kr. 1,00

- Nr. 21. Hjemstavnsbog for Lyngby-Taarbæk Kommune. I. del: Jens A. Weile: Overfladeformer og Jordbund. Planter og Dyr. 1944 Kr. 2,00
-

Endvidere er selskabet i besiddelse af et antal af nedennævnte bøger, som kan tilbydes medlemmerne til de anførte priser:

- Nr. 22. Dyrehaven. Fra Ismark til Naturpark. 1938. Kr. 3,00
 Nr. 23. S. Kaulberg: Mølleaaen og dens Søer. 1944... Kr. 2,00
 Nr. 24. Gentofte, Kongens Lyngby og Søllerød Kirker. 1946. Særtryk af »Danmarks Kirker«. Udg. af Nationalmuseet Kr. 2,50
-

Indhold.

Redaktør, protokolsekretær Svend Thorsen: I den gamle skolegård på Lyngby Hovedgade 50 år efter.

Fru Anna Lundberg (ved fhv. sognerådsformand Ingv. Nørgaard): Erindringer fra Kongens Lyngby.

Viceinspektør Vald. Møller: Tingbogen fortæller om det gamle Kongens Lyngby.

Arkitekt V. Rud-Petersen: Mindesmærker og skulpturer i Lyngby-Taarbæk Kommune uden for Sorgenfri Slots jorder.